

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Sander, Levin Christian.; af L. C. Sander.

Knud, Danmarks Hertug : et Sørgespil i fem
Akter

Kjøbenhavn : Schubothe, 1808

159 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Sanders

Hertug Knud

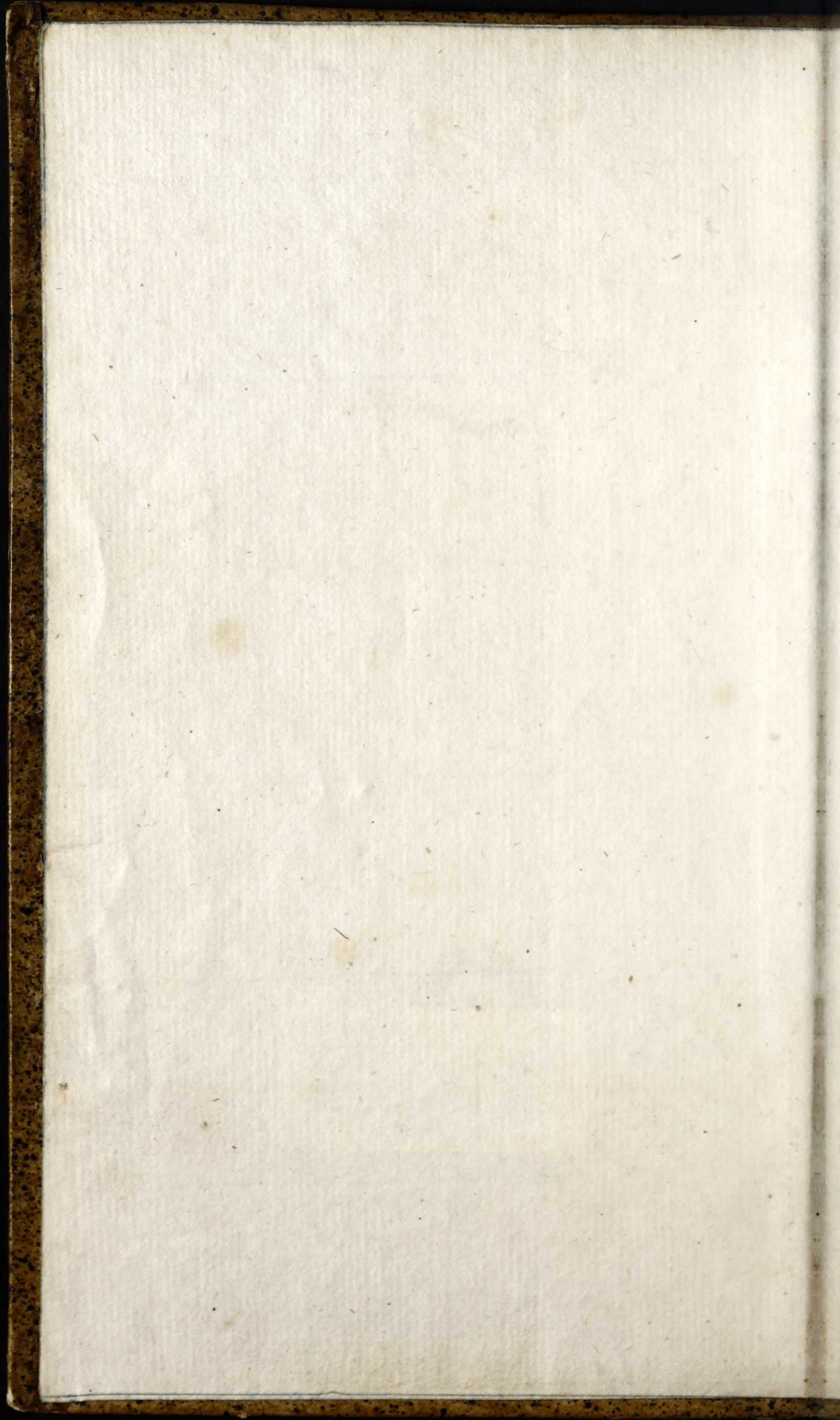
55-204

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021308162

R n u d,
Danmarks Hertug.

Et Sørgespil

i

fem Akter

af

L. E. Sander,

Professor.

Kjøbenhavn, 1808.

Paa Høfboghandler J. H. Schubothes Forlag,
trykt hos Andreas Seidelin.

В И И Р

Содержание

Содержание

Содержание

Содержание

Содержание

Содержание

Danmarks Konge,

Frederik den Sjette

allerunderdanigst

helliges

Handwritten text, likely a title or chapter heading, appearing as a faint, mirrored impression.

Handwritten text, likely a title or chapter heading, appearing as a faint, mirrored impression.

Handwritten text, likely a title or chapter heading, appearing as a faint, mirrored impression.

Handwritten text, likely a title or chapter heading, appearing as a faint, mirrored impression.

Knud,
Danmarks Hertug.

Et Sorgespil.

Talende Personer.

Niels, Konge af Danmark;
 Margaretha, hans Gemalinde;
 Magnus, hans Son, Gothernes Konge.
 Knud, Danmarks Hertug, Wendernes Konge;
 Olga, hans Gemalinde;
 Harald Kest, } hans Brodre;
 Erik,
 Hartvig, hans Rytter.
 Henrik, kaldet den Halte;
 Ingrid, hans Gemalinde;
 Aage, hans Folgesvend.
 Adzer, Erkebisp.
 En Olding.
 Ubbe, Rigsdrost;
 Wendt, hans Folgesvend.
 Tokko, } Skialm Hvides Sonner, Knuds Foster-
 Ebbe, } brodre.
 Sigvard, }
 Adam, } Stiemand.
 Povl, }
 En Herold.

Stumme Personer.

Klerker, Jarler, Herfer, Adelsbønder.
 Monner. Zerner. Stiemand. Vagt.

—•••••—

Første Akt.

I.

Kongens store Sal. Ubbe taler til sine Mænd, der anordne
alt til Herredagen, og i dette Øieblik smykke Thro-
nen med rige Tæpper.

Ubbe.

Dg her og hist paa begge Sider sætter
For Kongens ædle Raad de Hæders Stole!
For Magnus, Henrik, mig og Haagen Jarl
Og Erkebispnen . . .

Bendt.

Ei for Hertug Knud,
De Benders ædle Konge?

Ubbe.

Nei! Hvorfor? —

(med Spot) Han kommer neppe til at sidde. —

(til Bendt) Hurtig!

Vendt.

Dog er det ham, der bragde disse Tæpper
Fra fremmed Land, og smykker Danmarks Throne
Med Kunst og Pragt.

Ubbe.

Du ynder fremmed Tant?

Lie, Træl! — Afsted! — (de gaar)

2.

Ubbe. Henrik. Magnus.

Henrik.

(lister sig ind, og seer sig om med Varsomhed)

Nu, Taler Ubbe, nu!

Er Alting rede?

Ubbe.

Som I seer, Prinds Henrik!

Henrik.

Jeg siger, Alting! Ogsaa her i Bystet?

Som Rigsdrost skal I føre Kongens Ord

Ubbe.

Som Danmarks Mand jeg agter koldt og diervt

At føre Kongens Ord Jeg hader Knud . . .

Henrik.

I hader? I? Vi siger ei, I hader!

Ubbe.

Jeg hader Knud, og elsker Retfærd.

Henrik.

Sagtmodigt, Ubbe, fromt er Eders Hab,
 Har I da mistet Jordens Himmel, . . . Alt . . .
 En Ingrid? . . . Nei, kun den kan have ret,
 Der elsker, som en Mand, og mister Alt.
 Ak! tænker jeg den Tid, den lyse Vaar,
 Da Sverrigs Engel, Rognvalds fære Datter
 Frivillig rakte mig sin Haand; da jeg
 Var meer end salig; tænker jeg den Tid,
 Og seer mig nu forladt, og reent forvandlet;
 Ja, Ven, da strømmer Ild, Afgrundens Ild
 Igiennem dette Bryst: den slukkes kun
 Ved Blod. O! sig, hvi maatte hun, min Brud,
 Dog see og elske Ham? . . . Just ham, den Stolte,
 Der stedse har fornødret, styrtet mig!

Ubbe.

Elstværldighed er ingen Brøde, Prinds!
 Har Knud forført

Henrik.

Og hvo kan sige: nei?

O! Ven, kun lidet kiender I
 Til udenlandske Troldoms Kunster,
 Hvorved den svage Qvinde snart besnæres!
 Hvi viiste Knud sig overalt og stedse
 I fremmed Pragt, i al sin Hertlighed?
 Hvi søgte han for Ingrids Die stedse
 At bramme med sin Magt, sin Daad, sin Hæder?
 Erindrer I den fæle Dag? vi brødes;

U 2

Med Overmod han slog mig ned til Jorden;
 Den Tid jeg trængte selv til Krykkens Hielp,
 Og Folket kalder mig endnu den Halte:
 Ak! Ingrid saae beskæmmet ned til Jorden,
 Og atter med Beundring op til ham;
 Og dette Diekast (nei, nei, jeg glemmer
 Det aldrig, aldrig) ja, det koster Blod. — (Pause)
 Ak! uden Ingrid er mit Liv en Nat,
 En evig N.: foruden Maanens Lys! —

Ubbe.

Saa svagt er Eders Hierte? Men hvorfor
 Tillod I da frivillig Eders Ingrid,
 At drage hjem til Sverrig, til sin Fader?

Henrik.

Og kunde jeg vel nægte det? Hun bad!
 Dog I forstaaer det ei! I kiender ei
 Den sande Kierlighed! Ak! sagde hun:
 Ak! lad mig drage hjem, for der at glemme,
 Hvad her nedtynger mig til Gravens Mulm!
 Jeg saae, Hun visned', som en fremmed Blomst,
 Der plantes paa det nøgne Fjeld: og ak!
 Jeg sagde: Ja! — Nu jamrer jeg allene! —

Ubbe.

Med tavs Forundring har jeg tvunget mig!
 Hvad, Henrik, har I Stunder til at klynke?
 Al Elskov uden Giengjæld er kun Svagthed.
 Ha, glemmer I da denne Times Bud?

Henrik.

Seg glemmer Intet. Lærer først af mig,
 At hade! Hver Grindring sliber Dolken
 Alt meer og mere. Havnens Time slaar;
 Og Havnens skal begeistre Henriks Tunge!

(Magnus træder rast ind.)

Magnus.

Her? — Man ordner Alt til Toget! — Snart
 Vil Kongen komme! — Svoger, I erindrer?

Ubbe. (vil tale)

Henrik (afbrøder ham og siger)

Bort fælleds Anslag er fuldført, jeg har
 I Kongens Navn bortfiernet alle, Knud
 Hengivne Mænd, især hans Brødre, Harald
 Og Erik, og Skialm Hvides dierte Sønner.

Magnus.

Velan! Bort fælleds Løsen er: Han falde!

Ubbe.

Han falde, førend Danmarks gamle Lov
 Og Skik forgaaer for fremmed Tant! Han falde!

Henrik.

Han falde, førend Danmarks Krone ranes!
 Thi den tilkommer Dig, min ædle Frænde,
 Dig, Kongens Søn.

Magnus.

Du smigrer mig! — Forgæves! —

Har Folket ei den gamle Ret at kaare?

Er Knud ei Kongesøn som jeg? Og Erik's,
 Den Giegodes Søn? — Men Tordnen knuse
 Min Faders Throne, knuse Danmark selv;
 Om jeg seer roligt til, at Hyklerie
 Tilliſter sig, hvad Folkets frie Balg
 Alene bør tilkiende Gien af os!

(langt borte heres Musik)

Henrik.

Seg siger end med modent Overlæg:
 Han falbe, førend Danmarks Krone ranes!
 Thi Kronen pryde kun den Kongesøn,
 Der ynder Danmarks Love, Danmarks Hæder!

Ubbe.

Bed Gud, I siger Sandhed!

Magnus.

Godt! Han falbe!

Ubbe.

Han falbe for Retfærdighedens Sværd!

Henrik.

Seg hører Horn og Luur.

Ubbe.

Afsted!

Magnus.

Afsted!

De gaae, medens en Trup af Hornblæsere og unge Møer nærme sig. Disse hvidklædte Piger strøe smaae Grangrene paa Kongens Vej, og gaae igen. Det egentlige Tog begynder. Foran en anden Trup af Spillere og Blæsere, hvis heitidelige Mars svarer til de førstes Musik. Kongens Krigsmænd: Kong Niels, Magnus, Henrik, Abbe, Haagen, Erkebisp Udger, Klerker, Herredagsmænd. Kongen sætter sig paa Thronen, paa højre Side Magnus, Udger, Abbe, paa venstre Henrik, en Bisp, Haagen; paa højre Side staae Klerkerne, paa venstre de frie Danste. Kongen vinker med Septeret: Musiken tier. En Herold træder frem midt i Salen.

Herold.

I Erkebisp, I Bisper, Klerker alle,
 I Prindsen, Jarler, Herfer, Adelsbønder,
 I Kongens Navn jeg kræver Agtsomhed.
 Det gielder Danmarks Hertug Knud, en Lensmand,
 Som selv af egen Raadighed har prydet
 Sit Hoved med en Krone; hører Klagen,
 Der kalder Hertug Knud Forræder mod
 Sin Konning, og vort Fædreland!
 Thi hører Klagen, prøver alt, og dommer
 Med Retfærd, som det egner Dannemænd!

(Herolden træder tilbage)

Abbe (reiser sig efter Kongens Bink)

Retvise Dannemænd, i Kongens Navn
 Jeg spørger Eder: er her fiellig Grund
 Og Marsag til en lovlig Herredag?

Udzer.

J Herrens Navn og efter Kongens Bud,
Men med et tungt, veemodigt Hierte skal
Jeg Erkebiskop Udzer tale først.
Det hele Nord beundrer Hertug Knud;
Jeg elsker ham; thi Dyd og Tapperhed
Foreener han, som Himmerig og Jord.
Hans Stolthed ene, Heltens Arvesynd
Beklager jeg! — Men han er mistænkt, mis-
tænkt!

Den Mand, der fører Kongens stærke Sværd
Paa Landet snart, og snart paa fierne Hav,
Den Mand bør være reen, som prøvet Guld.
Hvor kunde Folket ellers slumre roeligt,
Mens Danmarks Hertug bærer Landets Kraft
Ubunden i sin ene Haand? Han selv
Alene kan med Østenvindens Bælde
Bortvifte hver en Skye af onde Rygter,
Der nu omtaage ham. Thi mener jeg:
En Herredag er lovlig og nødvendig. —
O Dannemænd, erindrer da hiint Bud;
Og dømm, som I ønske, selv at dømmes!

Udbye.

Er Erkebispens Ord og Eders Mening?
Retvise Dannemænd, da svarer: Ja!

(fra begge Sider høres: Ja! Ja!)

Enkelte Stemmer.

Ja! — Hertug Knud bør steynes! — Han bør steynes!

Abbe.

Belan da! Folkets Villie fæe! Forkynder,
At Herredagen aabnes!

(En kort Musik. Til Herolden)

Gaae, at fæerne

For Herredagen Hertug Knud fra Slesvig!

(Herolden gaaer. Musik.)

Kongen.

I Landets første Mænd, min Thrones Hæder,
O! hører mig et Dieblig! — Beklager
En Konges tunge Lod, hvis Faderhierte
Af egen Slægtning sønderlides! Tænker,
Det er min Broders Son, min fordums Indling,
Der vil nedbryde Thronen. Denne Kummer
Nedboier mig til Graven. Langsomt rinder
Den Time, da min Knud forsvarer sig:
Og langsomt bleger den min gamle Iffe.
Thi beder jeg, forkorter Dagens Skikke,
Og dvæler kun ved Dommen selv!

En meget udmærket Diding.

Den er ei Fader, som kan nægte det.

Enkelte Stemmer.

Ja, gierne, Konge! ja! Befal din Drost!

(Abbe gaaer hen til Kongen, der taler sagte med ham)

En alvorlig og værdig Musik nærmer sig. Herolden gaar foran, Hertug Knud uden kongelig Dragt, ibebæbnet med et Sværd. Alle hans Mænd ere ubebæbnede. Knud hilser Kongen med dyb Værdighed, Forsamlingen med Værdighed.

Ubbe.

J hører, Hertug Knud, en Herredag
Er efter Loven sat: J staaer anklaget
For Kongen selv, og Folkets første Mænd.

Knud.

En Herredag er efter Loven sat?

(han seer sig om med opbøjet Roelighed)

Hvi savnes mine Brødre da? —

(han bliver Oldingen vaer, hilser ham, og trykker hans Haand.)

Guds Fred!

Din gamle Hædersmand! Skialm Hvides Ven!
Som Egen, kender du et heelt Aarhundred.
Har du i Danmark kiendt en større Mand,
Næst efter Erik selv, end Skialm? D! siig,
Hvi savnes her Skialm Hvides ædle Sønner?

(Oldingen tier rørt, ryster paa Hovedet, og peger paa Ubbe.

Knud træder hen til Rigsdrosten.)

Som Kongens Mand jeg spørger Eder, Drost,
Hvi savnes her blandt Folkets første Mænd
Just mine første Venner?

Ubbe.

Kræver Regnskab

Af Kongen selv, hvis Grinder de ride.

Knud.

Just nu? Besynderligt!

(han seer paa Kongen, hvis Mine synes at bekræfte Uddes Ord)

Retvise Mænd,

J kiender Loven! Min Indsigelse

Kan hæve denne Herredag. Men nei!

Forgiebes skal J ei forsamles. Seer,

Jeg staaer og venter. Hvo tør klage?

Kongen.

Jeg selv, (han reiser sig) Jeg selv! Forvovne Lensmand!

ja,

Din fiælle Stoltthed tvinger mig til Klage! —

Fribaarne Danske, hører Eders Konge!

Erindrer J min Fader, Svend, den djerne,

Den store Knuds berømte Søstersøn?

Dg det var Eders Fædre, Dannemænd,

Der sølte Tak i deres varme Bryst,

Dg sagde til den gamle Konge: Herre,

J døer, men alle Eders Sønner, alle,

Det love vi, bestige Danmarks Throne,

Alt efter deres Alder. Dg han døde,

Dg Folket haver holdt sit Ord, og mine

Hengangne Brødre, Harald, Knud, hvis Navn

Tilbedes, Duf Hunger, og min Erik,

Som Folket kalder end den Giegøbe,

De have hersket. Nu er jeg den Sidste. —

D, vidner Danske, har jeg nogensinde,

J tredive Aar angrebet Eders Fred,

Dg mine Brødres Throne?

Enkelte Stemmer.

Aldrig! nei!

Kongen.

Og denne Knud, min Eriks Søn, min Yndling,
 Han griber efter min og Danmarks Krone;
 Han kan ei vente paa den Time, da
 I tager den fra Nielses Grav, og rækker
 Den frit til Magnus eller Ham! — dog Smerten
 Nædbøier mig. — Min Søn, min Ubbe, tael! —

(Kongens første Udbrud af Harmen har smerteligen overrasket Hertug Knud. Med Deemod seer han paa sin Farbroder, med straffende Foragt paa Henrik og Magnus, Sidt efter Lidet sætter han sig.)

Ubbe.

Saa hører, Siælends første Mænd og Drotter!
 Vor gode Konge har ophøiet Knud
 Til Slesvigs Hertug, for at værne der
 Mod Benders, Slavers, Dbotriters Vold;
 Til Danmarks Hertug, Kongens Hær og Flaade
 At føre. Kan en Slægt af Knud, hiin Store,
 Forlange større Hæder? Kan vor Konge
 Ei vente Tak? Men Knuds umættelige
 Urgierrighed foragter Tak og Love.
 Af egen Magt har han tilegnet sig
 En Konges Titel, Krone, Scepter. Løve
 En Lensmand vel ustraffet vove sligt?
 I Fjor vor Konge drog fra De til De,
 For efter Lov og Skik paa Thinget selv

At tale med sit gode Folk. I Slesvig
 Tog Hertug Knud imod vor Konge, vel
 Med Pragt, men og med fræk og uhørt Stolthed.
 I samme Sal, hvor Danmarks Throne kneiser,
 Hvor Kongen, festligt prydet, satte sig;
 Der sad og Knud paa lige høi en Throne,
 Med Krone, Scepter, og i Purpur Kaabe:
 Han, Kongens Lensmand, sad, og ei engang
 Han reiste sig til dyb, ærbødig Hilsen.
 Jeg saae vor Konges Harme, skøndt han taug:
 Og Klogskab bød os alle Tausked. Thi
 En vældig Vagt af Obotriter stod
 Trindt om hans Throne . . . Danske Hædersmænd,
 Saaledes viser Knud sit Sindelag,
 Sin Hensigt, og sin Daad. Men hvad fortæner
 Den Lensmand, der saaledes glemmer
 Sin Pligt imod sin gamle Konge? Hører
 Og prøver Kongens Ord, og dommer da!
 Ildingen.

Forsvar dig, Knud, Skialm Hvides Pleiesøn!

Knud.

Min Konge, havde jeg fortient din Brede,
 Da taug jeg. — Niels, du straffer, førend jeg
 Er dømt. Thi er din Harme selv ei Straf?
 Ei større Straf for mig, din anden Søn,
 End den, hvormed en Paves Band nedtordner
 Forbryderen? — Tilgiv, til Folket og
 Til Ubbe skal jeg tale! — Danske Mænd,

Hvad Ubbe nyelig har fortalt, er sandt.

Mange Stemmer.

Hvad? Er det sandt? — Hvorledes? Tael! —

Saa tael!

Knud. (drager sit Sværd)

Mit gode Sværd, saa længe Thronens Støtte,
Paa dig jeg støtter mig: den ædle Giver
Vist aldrig kræver dig tilbage, Ven!

(han støtter sig undertiden paa Sværdet, medens han taler)

Ja, danske Hædersmænd, jeg sad paa Thronen,
Da min og Eders Konge kom. Men har
Da Sieland aldrig hørt, at Hertug Knud
Ved Henriks Død og sidste Villie, ja,
Ved alle Venders Valg er bleven Konge?
Som Hertug, er jeg Danmarks Lensmand; og
Som Konning er jeg Nielses Eigemand.

O! Brødre, holder ei for Overmod,
Hvad Pligten bød, en Pligt imod mit Folk,
Som hædres ved sin Konges Værdighed!
Just denne Dag, da Niels min Fader kom;
Da havde Venden udsendt sine Fyrster,
I Folkets Navn at hylde mig; omkring
Min Throne stod kun Drotter, og jeg troede,
Det vilde glæde ham, min anden Fader,
At see sin Søn saaledes hædret. Brødre,
Ved Gud jeg sværger, dette gode Sværd,
Som Danmarks Hertug fører, er mig mere,
End Vendens Kongelige Septer. Eller

Har Knud forsømt sin Pligt, som Lensmand? Kom

Jeg ikke strax, da Niels, min Konge, bød?

J Sandhed, ingen Magt paa Jorden havde

J Slesvig tvunget mig! Frivillig møder

Jeg her, og agter ei den haarde Vinter,

Og Beltets Jis, og (med et Blik paa Henrik) mine

Fienders Uvind.

Frivillig møder jeg, og ingen Hær

Uf Vendens djerve Mænd ledsager mig.

Oldingen.

Du feirer, Knud, Skialm Hvides Pleiesøn!

Thi Sandhed feirer, hvor den gierne høres.

Blandede Stemmer.

Ja, Knud har Ret! Med Mod og Fynd han taler! —

Erkiender Knud! — Vor Hertug er uskyldig!

Ubbe.

Retvise Dannemænd, kun lidet har J hørt!

Thi hører os med Taalmod! — Hertug Knud,

J siger, Lykken har opheiet Eder

Paa Vendens Throne. Men vor Konges Lensmand,

Det var J, førend J blev Konge selv.

Hvi tog J Venden ei til Lehn fra Danmark?

Knud.

Det hører Tydsland til, og Tydslands Keiser

Har sat den gyldne Krone paa mit Hoved.

Ubbe.

J hører, Danke, Knud er baade Tydslands

Og Danmarks Mand. Fra Arilds Tid har Fiendskab

B

Adskillet os og Vendens Røversfolk;
 Og Knud vil tiene tvende Herrer? vil
 Paa eengang styre fødte Fiender? ja,
 Saa stiftes Venflab mellem Biørn og Lam.
 At undertvinge Venden, og at legge
 Det under Danmarks Rige, seer, det var
 Hans Pligt: og han, han brammer med, at kaldes
 De Venders Konge, Saxens Lensmand. Nei!
 Danffindet er ei den, der ynder Venden,
 Danffindet har han aldrig været. Seer,
 O! seer kun paa hans tydske Dragt! Han brammer
 I Silke, Guld og lundisk Klæde! Naar
 Har Nordens Krigsmand pyntet sig, som Qvinden?
 Alt fremmed ynder Knud: og ved hans Bord,
 Og i hans Følge findes alskens Folt
 Af alle Tungemaal. I Odensee
 Boesætte sig hans udenlandske Mænd,
 Der spyle kun med Lant: og egne Silber
 Beskierme dem. O! Danske, skulle vi
 Da pløie Jorden, pløie Søen, for
 At føde Saxens Gøglere? Vee den,
 Der vil baldpre vore jevne Sæder,
 For gamle Diervhed, Urlighed, og Troe
 Med fremmed Pragt og kielen Eydboes Skikke!
 Nei, Danske, Vends Konge, Saxens Ven
 Bør aldrig være Danmarks Hertug mere!

Enkelte Stemmer.

Bort, bort med fremmed Skif! Vi hade Tant!
 Nedlæg din Krone, Knud, og vær vor Ven!

Oldingen.

O! Brødre, hører Knud! — Forsvar dig, Hertug! —

Blandede Stemmer.

Saa tael da, Knud! — Forsvar dig, Wendens Konge!

Knud.

O! tunge Lod, at tale om sig selv!

Er da mit hele Liv saa reent forglemmt?

Vil ingen Dannedmand fortælle Drosten,

Hvad Knud har gjort for Fædrelandets Hæder?

Velan, I hyder, og jeg bør adlyde! —

Erindrer Danmarks Skiebne, da min Fader,

Den mageløse Konge døde! — Folk,

Der skialv for Eriks Navn, og ydmyg bragde

Ham Skat; de vilde Slaver, Rygner, Esther,

Sik Mob, ja Overmod: og Hav og Land,

Det heele Danmark ødelagdes da!

Den stærke Snekke, som den rige Byrding

Blev Røverfolkets Rov. Forgives bød

Os Havets Skib sin rige Fangst; forgives

Os Ageren sit Guld. Alt blev et Bytte

For fremmed Vold. Thi Sværd og Ild og Skiendsel,

De hærjed overalt; hver Bye blev Aske;

Forladt var Danmarks grønne Paradiis,

Den hulde Kyst; og dybt bestæmmet

Var Folkets Navn. O! siger, er det sandt? —

Da tog jeg dette Sværd, og soer ved Erik;
 Forsvinde skal vor Skændsel, Røverfolket,
 Og alt dets Overmod for Sværdets Lyn!
 I fem samfulde Aar, i Vintrens Kulde,
 I Sommerheden har jeg pløiet Bølgen,
 Har knust de Stærkes Kraft, og lært de Vilde
 I deres Hiem at skielve. Danmarks Navn
 Tidt høres der i høie Klagesange;
 Og ingen Afgud styrker deres Mod. —
 Jeg spørger, Brødre, var det ei saaledes?
 Fortiener Danmarks gode Søn, selv her,
 I Folkets Samfund, at forhaanes? Har
 Jeg elsket Pragt og Glimmer, naar det gialdt?

Oldingen.

Nei, Knud har frelst os alle, da det gialdt.

En Herse.

Jeg glemmer ei din Diervhed, tappre Knud!

Mange Stemmer.

Vi glemme ei din Diervhed, tappre Knud!

Knud.

Og hvad er Diervhed mod mit Sindelag,
 Mit hele Sindelag? Jeg elsker Danmark,
 Mit evig kiere Fædreland, langt mere,
 End Roes og Diadem og Livet selv.

Og har jeg ei bevist det, da jeg købte
 Mig Slesvigs Hertugdømme? Solen har
 Vel aldrig seet paa Jorden større Jammer,
 End der! — Thi Henrik, Eriks Søstersøn,

De Benders Konge, svoer os Hevn, fordi
 Man havde nægtet ham hans Modrears.
 Retfærdig var hans Brede, uretfærdig
 Hans Udfærd, — grusomt Heltens Sværd.
 I Danske, har I glemt Kong Nielses Uheld,
 Det haarde Nederlag ved Lytkaborg?
 Og, hvilken Modstand tvang da Seierherren?
 Umættelig drak Henriks Sværd i Jylland
 De Danstes Blod. Al Tryghed, Velfærd, Lov,
 Og Ret forsvandt, hvor ingen Vrigghed
 Erkiendtes; thi hver Bonde var
 Sin Naboes Voldsmand eller Træl, hver Hytte
 Bevogtet Dag og Nat mod Overfald. —
 Dog nei! Jeg kan ei skildre Landets Jammer.
 Forgæves sagde Niels til sine Drotter:
 Hvo tør, som Hertug, frelse vore Brødre?
 Det smerter mig, men Sandhed taler frit:
 Blandt Danmarks Kæmper fandtes ingen Helt,
 Der tog imod det budne Hertugdom.
 O! Niels, min gode Faders gode Broder,
 Var jeg danffindet, da jeg freidigt gav
 Min Modrears for Slesvigs Hertugdømme,
 For Jordens største Hæder, den, at frelse
 Forladte danske Mænd? Var jeg danffindet?

Kongen.

Ja, dengang, Knud! Heimodig var din Daad.
 Hvi har dit Sindelag forandret sig?

Knud.

Forandret er kun mine Frænders Hjerte!
 Ei Knud, din anden Søn! — Ei er jeg stolt
 Deraf, at dette Sværd i hvert et Slag
 Drev Henriks seiervante Magt tilbage.
 Men evig fryder det, at Velstand, Fred
 Og Lovens Held i Tryghed blomstrer der,
 Hvor Vold og Skændsel boede; stolt er jeg,
 At jeg ved Ret og Edelmød allene
 Betvang den fiæffe Henriks stolte Hjerte!
 Han blev min Ven, det er, de Danskes Ven:
 Retfærdigheden selv forbød, at undertvinge
 Min egen Frænde; Fred, en Hædersfred
 Blev begge Landes Løn; og Henriks Venfkab
 Har end i Dødens Favn belønnet mig
 Med Vendens Krone. — Niels, min Fader, see!
 Og Magnus bærer Gotharigets Krone!
 D! fryder det dig ei, at tvende Konger
 Her knæle, som din Thrones Mænd og Støtter?
 D! fryder det dig ei, at Vendens Konge
 Paa første Vink adlyder dine Bud?
 Troe mig, mit Septer skal beskieme Jylland,
 Som Danavirket og det danske Sværd!

Kongen.

Hvor gierne troede jeg! D! Knud, min Søn,
 Jeg tier. Søg at vinde Folkets Tillid!

U b b e.

Den vinder og fortjener ingen Fremmed:
Og fremmed er os Knud i færist Dragt!

O l d i n g e n .

Min Hertug Knud, dit Sindelag er dansk:
Vær ogsaa dansk i Dragt og Liv og Skikke!

K n u d .

Hvad? ogsaa du, Skialm Hvibes gamle Ven? —
(med stigende Begeistring)

O! lad mig tale, som mit Hjerte byder!
Hvad er da fremmed, ædle, danske Mænd?
Og hvilken Herlighed opelskes nu,
Som i henfarne Tider ei var fremmed? —

(Til Erkebisp)

O! du, vort Danmarks første Erkebisp,
Er ei vor Troe blandt alle Himlens Gaver
Den bedste? Kom den ei fra fremmed Land
Til Asa Thors og Odins Afgudstrælle?
Og have vore Fædre vel forkastet
Alherrens Ord, fordi det da var fremmed? —

(De fleste Herredagsmænd staae forundrede, og høre fra dette
Dreblit af med stor Opmærksomhed og Deeltagelse.)

O! nei, saa inderlig jeg elsker Danmark,
At jeg af hele Hjertet stedsbe beder:
O! Himmel, giv os Alt, hvad Jorden eier,
Hver Dyd, hver Kunst, hver stor, udmærket Mand!
Hver Wiisdom, der forskionner Livets Gyld!
Hvert Arbeid, der forvandler Danmarks Sletter
Til Jordens bedste, Blomsterfulde Have!

Og er det ikke Himlens Villie selv?
 Skal ei det Gode vandre rundt om Kloben
 Fra Folk til Folk? Ja, seer! en fremmed Fugl
 Udsendes, lander her paa lette Vinger,
 Og taber her et fremmed Frøe; det spirer,
 Og Træet byder os ukjendte Frugter.
 Saaledes sørger Gud for alle Lande:
 Det Gode skal forplantes overalt,
 Og vrages ei, fordi det først er fremmed.

Mange Stemmer.

Ved Gud, han taler Sandhed! — hør ham,
 hør! —

Nei aldrig har jeg hørt hans Mage! — Knud!
 Det hele danske Folk velsigner dig!

Magnus.

(Springer op og taler med lidenskabelig Heflighed)

Er det en Herredag? Er Kongens Sal
 En Kirke? Knud, jeg siger høit og sværger:
 Du er og bliver en Forræder! — Tie!
 Kun alt for længe taug jeg: det er Tid,
 Jeg taler! — Fremmed Kunst og Tryllerie
 Forstaaer du ret tilgavn's at bruge. Men
 Den skal ei frelse dig! — Ved fremmed Kunst
 Du higer efter Danmarks Krone! Nægt
 Det ei! Hvi søger du, ved fjerne Ord
 At vinde hver en Herse, Jarl og Bonde?
 Hvi høres vel dit Navn, dit Navn alene,
 I vore Skaldes Viser? Siig, hvorfor

Har du besøgt hver De, hver Bye, hver Styrishavn,
 Og samlet Folket rundt omkring dig, og
 Bestuuet deres Hjertes ved din Tale?

Knud.

Det er en Hertugs Pligt, at kiende Kongens
 Og Fædrelandets Dragsmand! —

Magnus.

(til Henrik)

Min Frænde!

Tæl du, thi Breden overvælder mig.

Henrik.

Gid Henriks omme Bryst dog maatte skaanes!
 For denne smertelige Pligt! I Danske,
 I veed, hvor høit jeg elsker Knud, min Frænde —

Knud.

Det veed I, Dømmemænd? Jeg veed det ei!

Henrik.

I veed, at Pligt og Slægtskab byde mig,
 At elske Knud, kiendt han med Haan nedskuer
 Paa mig, sin ringe Frænde. Dog en dobbelt
 Og hellig Pligt mod Eder og mod Kongen
 Opfordrer mig. — Ei dvæler jeg ved Harmens
 Bebreidelser og tomme Rygter. I
 Beundrer Knud, og hans Betsalenhed
 Har underrettet os om al hans Daad,
 Har viist os, at I hylde ham med Tæie.
 Mod sli en Helt bør kun Beviis fremføres.
 Saa hører da! — I Gaar, ved Tulegilde

Her Hartvig, Een af Knuds troefaste Mænd,
 Ei blot forbandet Kongen, Magnus, mig,
 Og — nei! jeg gys'er, ved at sige det —
 Og alle Siælends første Dømmemænd.
 Heirøstet har han ogsaa svoret paa,
 At ene Knud fortiente Danmarks Krone,
 At ene Knud snart skulde vinde Kronen
 Ved hans og andre Kæmpers Sværd og Dre. —
 Jeg sværger høit ved Kongens Hellighed,
 At hvert et Ord er sandt!

Knud.

Ha! lumste Drage!
 Jeg kræver strax min Net! Lad Hartvig komme!

Henrik.

Ja, fligt forstaaer sig, Knud! (til Vagten ved Døren)
 Lad Hartvig komme!

Min Konge, du, hvis byrebare Liv
 Bør trindt omhegnes, som en hellig Kilde,
 Af hvilken Danmark øser al sin Belfærd;
 O du, hvis Tryghed byder os den Evang,
 At glemme Broder, Frænde, Ven: — tilgiv,
 At her dit ædle Hjertes Sorg fornyses!

Kongen.

O! drøber mig! I Graven kun er Fred!

De forrige. Bagten. Hartvig (i Lænker)

Knud.

J Lænker? — Hartvig er min bedste Mand!

Hosbondens Ret har jeg alene — Niels,

Min Konge, siig!

Kongen.

Befrier ham! — nu tael!

Hartvig.

(befries: til Knud)

Tak! Tak! nu bærer jeg frie, nu bærer jeg gierne!

Henrik.

Torræder, nægt kun ei! Har du i Gaar

Knud.

Min Prinds, jeg indestaar for denne Mand,

Han nægter aldrig, hvad han saa har syndet.

Selv Vidner vil her ei behøves! — Hartvig,

Har du i Gaar forbandet Danmarks Konge;

Og alle Herredagens Mænd?

Hartvig.

Ja, Hertug!

Knud.

Fordømte Gilde! — Har du svoret paa,

At ene jeg fortiente Danmarks Krone,

At ene jeg snart skulde vinde Kronen.

Ved dit og dine Brødres Sværd og Dre?

Hartvig.

Ja, Lovard! Sligt har jeg vel sagt!

Knud.

Saa gaae og døe! Jeg kan ei frelse dig.

Hartvig.

Jeg har fortjent min Død, men ei din Brede!
Knud Lavard, hør! — Ei for mit Liv jeg trygler!
Men du skal agte mig, endskiøndt jeg døer.

Knud.

Hvad? agte dig, som raader Borgerkrig?
Siig selv, har Knud, din Hertug, ei som Broder
Bestandig elsket dig? — Ved Lütkeborg
Har du ved Snildhed frelst mit unge Liv!

Hartvig.

Det har du vovet tidt for hver af os.

Knud.

Og har jeg glemt det? har jeg ikke villet
Ophøje dig til Hovedsmand?

Hartvig.

Jeg kan ei styre

Mig selv, og vil ei styre Andre. Hør,
Din Ugtelse var stedse Hartvigs Løn!

Knud.

Den har du mistet; ja! det smerter mig.

Hartvig.

Saa hør dog, Knud! Jeg kan og skal og vil
Retfærdiggjøre mig! — Ved bredden Bord,
Blandt Kongens Hofmænd, Prindsens Folk, og Andre,
Der talte vi om Danmarks dierve Kæmper;
Hver roeste høit sin Helt; det er min Glæde,

At roese dig, Knud Lavard, frem for alle.
 Og hvem tør maale sig med Knud? Men Aage,
 Prinds Henriks Følgesvend, den trædske Tunge,
 Bagtalte dig: da blev jeg vred og drak:
 Den stærke Misd kom Blodet til at kaage;
 Jeg sagde mere, Knud, end Hjertet meente,
 Og nu fortryder jeg hvert heftigt Ord.

Knud.

Hvert Ord mod Fædrelandet er Misgierning.

Hartvig.

Men Aages Trædsfthed tvang mig jo til Brede,
 Og Bredden taler ei med Overlæg.

Knud.

Hvad har din Konge gjort, som du forbander?

Hartvig.

Man stævner dig, den Mand, der burde hædres.
 Forbandet være den, der sætter sliig
 En Herredag, fiendt Kongen er uskyldig!
 Skal Danmark da saaledes lønne dig?

Knud.

Og har jeg søsket Løn? Har Knud, din Hertug,
 Vel nogensinde talt om Danmarks Krone?

Hartvig.

O! nei! — Men da selv Kongens Hofmænd talte
 Om Nielses Eftermand; da raabte jeg:
 Kun Knud er Kronen værdig: vælger Folket
 Vor Knud, saa skal vort Sværd forsvare ham
 Mod hver, der sætter sig imod hans Ret.

Knud.

Et Ord, som kan forvolde Borgerkrig,
Hvert Ord mod Fædrelandet er Misgierning.
Jeg ynker dig, jeg kan ei frelse dig.

Hartvig.

O! siig, du agter mig.

Knud.

Jeg agter dig. (trækker hans Haand)
Din Hertug dømmer: ja! du døer! — Men inden
Det skeer, skal Knud, din Broder, sige dig
Farvel! — saa gaae! — Dit Syn nedbøier mig!

Hartvig.

Du kommer? Godt! Jeg har et vigtigt Ord
At sige dig! — Farvel! glem ei at komme!

(han træder hen til Dagten og vil gaae)

Kongen.

(har været meget rørt, reiser sig, gaaer ned fra Thronen,
og vinker)

Et Dieblif! — du stred ved Lütkeborg?

(seer skarpt paa ham)

Hartvig

Der var jeg med.

Kongen.

Jeg kiender dig igien!

Der har du reddet mig, som Knud.

Hartvig.

Min Konge,

Det har vel neppe været mig!

Kongen.

O jo! Jeg var forklædt, forladt, paa Flugten,
Dødsens!

Der gav du mig den Hest, der frelst mig,
Og siden har jeg aldrig fundet dig. —
I Danske, Kongens største Herlighed
Er den, at kunne tale Naadens Ord! —
Du skal ei døe! En ubesindig Tale
Skal ikke røve mig en tapper Krigsmand! —

Hartvig. (Enælende)

Jeg takker dig, min Konge!

Knud.

Tak, min Fader!

Kongen.

Gaae nu! Jeg lader siden kalde! — Gaae!

Hartvig.

Mit Liv er dit. Men hør og troe mig, Konge!
Din mest troefaste Mand og Søn staaer der! —
(Hartvig gaaer uden Bagt)

6.

Kongen bestiger atter Thronen, uden at sætte sig.

Henrik.

O! Danmarks Konge, hvo beundrer ei
Dit blide Sindelag? Men Herredagen
Forlanger Alting undersøgt. Vel sandt!
Kun ubesindig var den Rytters Tale!
Men Hjertet røber sig ved fyldte Horn,

Og Alt, hvad lønligt gientes, brøder frem.
 Jeg mener, han, hans Brødre, ja, maaskee
 En anden, meer ophøiet Mand, de pønske
 Alvorlig paa en saare farlig Daad.

Kongen.

O! tie, min Brodersøn, jeg beder, tie! —
 I Herredagens hæderfulde Mænd,
 O! hører mig, som gode Børn en Fader!
 Jeg selv har stevnet Knud i Harmens Hede;
 Jeg selv frikiender Knud. Ja, denne Rytter
 Har rørt mit Hjerte, lært mit mørke Die
 Igien af see, at kiende mine Folk. —
 Thi hører! Herredagens Færd er endt! —

(til en Hofmand)

En Stoel til Hertug Knud, min Brodersøn!
 (Stoelen bringes og sættes paa venstre Side nærmest Thronen)

Knud.

O! Miels, dit Fadersind ophøier mig!

(han støder Sværdet i Skeden, og sætter sig)

Kongen.

Enhver af Eder, som maaskee end mener
 At have Sag mod Hertug Knud, han søge
 Sin Ret til anden Tid, paa andet Sted!
 (Kongen gaaer ned, omfavner Knud, og bestiger Thronen igien)

Udhe.

Retvise Mænd, kan Herredagen sluttes?

Udzer.

Med hellig Tryk jeg seer vor ædle Konge
 Forsonet med sin ædle Brodersøn!

Thi mener jeg

K n u d. (reiser sig)

Min Konge! — Danske Mænd!

Tillader mig i denne Fredens Time

Et Forslag, som, jeg haaber, vil betrygge

Min Konges Fred, og hele Landets Belfærd!

K o n g e n.

Et Forslag? Tael! Thi Fredens Budskab høres

Med største Fryd af Danmarks djerpe Folk.

K n u d.

I Fædrelandets Hædersmænd, o! seer

Paa Kongens Iffe! seer, den hvidner alt!

Udnævner Nielses Eftermand, og under

Vor gode Konge, mens han lever, end

Den stolte Fryd, at see sin Magnus valgt!

Blandede Stemmer.

Prinds Magnus? — Hvad?

M a g n u s.

Dg dette foreslaaer

Du selv?

K n u d.

Dit Valg alene forebygger

Al Borgerkrig.

M a g n u s.

Dg du opgiver selv

Dit Krav?

Knud.

Hvor Folket vælger, har din Frænde
Et noget Krav!

Kongen.

Tak dig, min ædle Knud!

Ubbe.

Retvise Mænd, I hører Hertug Knud!
Men aldrig kan en mindre Herredag
Afgjøre Kronens Skiæbne.

Kongen.

Ja, min Drost

Har Ret! kun Folkets hele Samfund tør
Paa Thinget vælge sig en Konge. (Han gaaer ned)
Knud,

Min Søn, jeg takker dig alligevel! —
D! gaaer i Fred! Min Herredag er endt! —

Mange Stemmer.

Vor Konge leve! Leve Hertug Knud!

(Kongen vinker, gaaer og tager Knud paa sin venstre Side.
Musiken begynder. Den forrige Procession. Alle gaar,
undtagen Henrik, som byder Aage ved et Bink at
blive.)

7.

Henrik. Aage.

Henrik.

Han leve! jo! — I Lænker og i Skjændsel!
Ferdomt! Mit Anslag spildt! Og han ophøiet!

Dg jeg beskæmmet? — Nei! min elskelige Knud,
 Jeg finder nok den skjulte Plet, hvor Helten
 Kan faares. — Aage! —

Aage.

Prinds!

Henrik.

Dog var det bedst,

Om uden Vold . . . det kunde røbes . . . ja!

Om Magnus selv . . . Ret! ret! . . . Imidlertid

Bør jeg bevæbne mig til Alting! . . . Aage!

Aage.

Min Prinds, jeg venter her.

Henrik.

Har du de Karle?

Thi mine Folk kan ikke bruges til . . .

Aage.

Et mandigt Anslag. Jo, jeg veed. Dg jeg

(med humoristisk Ondskab)

Har været hældig, jeg har fundet Karle,

Som Belzebub har skabt en lystig Aften.

Enhver af dem tør sælge Søn og Fader,

Dg agter Munkens tomme Løgn ei meer

End tomme Horn.

Henrik.

Godt! godt! hvor mange?

Aage.

Tolv!

Henrik.

Og hvilken Sikkerhed har du?

Aage.

O jo!

De veed, jeg kiender dem for vel . . . Et Ord . . .
Og Loven slagter mine tolv Apostler!
At tabe har de intet meer. De kan
Kun vinde ved Prinds Henriks Naade.

Henrik.

Godt!

Hvor har du dem?

Aage.

De stiules paa min Gaard.

Henrik.

Paa din? . . . Den bliver din, naar Alting lykkes.

Aage.

Min er den alt. Kan I opfinde det,
Der var umueligt, vanskeligt for dem?
De skrækkes ei ved noget sikkert Middel:
Og bruge Gift og Dolk med lige Klygt.
Den kjære Hertug Knud . . . ham hade de . . .
Thi Klerker roese ham, som halvoeis alt
En Helgen: sole skal han, raabte Sivard,
At Kirken selv ei freller den, vi hade!

Henrik.

Godt! . . . Tak! . . . Du sanker dem i Nat, om
mueligt.

Aage.

Dg hvor?

Henrik.

Kun her! . . . Min Frænde kommer. — Gaae!

(Aage gaaer)

8.

Henrik. Magnus.

Magnus.

Nu, Frænde, har du troet at Hertug Knud

Henrik.

Saa roeligt vilde hyde dig en Krone?

D jo!

Magnus.

Hvorledes? Tael! hans Edelmød

Har overrasket mig!

Henrik.

Det var hans Hensigt.

Magnus.

Men tael dog! var hans Forslag ikke stort,

Trivilligt, offentligt?

Henrik.

D jo! min Magnus!

Dg klogt, ja, saare klogt var dette Forslag.

Ehi han, din ædle Frænde, vidste jo forud,

At Herredagen ei har Ret at faare!

Magnus.

Forbandet! det er sandt! Jeg Daare! ha!
Jeg Daare!

Henrik.

Magnus, fiære Magnus! hør!

Det er dit aabne, store Hjertes Feil,
Og var det jo bestandig, ei at kjende
Den lumste Slanges skjulte Krybegang!
Og er det ikke Hykleriets egen Kunst,
At skjule Braaden under venligt Smil?
Din ædle Frænde Knud forstaaer den Kunst!
Derved bedaarer han os alle!

Magnus.

Nei!

Jeg siger: Nei! den Slange skal ei mere
Bedaare mig!

Henrik.

Du kan ei love fligt!

Høimodighed bestikkes alt for let
Ved Skin af Edelmod: og dette Dække
Er Lavards Hverdagsdragt.

Magnus.

Jeg siger: jo!

Den Hykler! bøde skal han! ja! jeg sværger! —
Saa kom! du selv skal see det! kom, jeg æfter
Den Hykler ud til Kamp.

Henrik.

Dg om du falder? . . .

Da falder Danmark's Scepter i hans Haand!

Magnus.

Jeg? falde?

Henrik.

Nu! jeg veed, blandt vore Kæmper

Kan ingen maale sig med dig i Styrke. Men

Hans kolde Sind, hans Baabenduelighed! —

Dit Liv er mig, er os for dyrebart! —

O! nei, min kjække Magnus, sliq en Kamp,

Er alt for stor en Hæder, mener jeg,

For denne Hykler. Nei! jeg pønser paa

Et andet Anslag. Kom! Hos mig i Cenrum,

Hvor intet Dre lurar, skal du høre!

Jeg ønsker Hevn, og skaffer dig en Krone! —

(de gaae)

Dækket falder.

U n d e n A f t.

I.

Hertug Knuds Gemal.

Olga. Ingrid. (i en Adelsvends Dragt) Tærne.

Tærne.

En Adelsvend fra Sverrig ønsker strax
At hilse

Olga.

Mig? En Adelsvend? Umueligt!

Ingrid.

(træder ind uden at opvække Omtale)

O jo! umueligt er det ei, min Dronning!

Olga.

Her er jeg ikke Dronning! (erklænder Ingrid) Ha!

(fatter sig Til Tærneu) Bothilbe!

Du gaaer og venter udenfor! (Tærneu gaaer) O!
Himmel!

Betyder denne Dragt min Ingrid? Er det dig?

Ingrid.

Din stakkels Ingrid! ja! — Dit Sendebud

Bad mig saa hjertelig; og Svaret bringer

Jeg selv

Olga.

Velkommen, Fredens Engel! Hæstis,

Som Engle, kommer du, og bringer Fred. —
 Men denne Dragt? Min Ingrid ynder stedsse
 Endnu det eventyrligt Sjeldne? —

Ingrid.

Ja!

Jeg er et Barn, og evig bliver jeg
 Et Barn. Hvad Hjertet byder, gjør jeg strax,
 Og spørger ei min Skriftestader først.
 Vee den, der ei kan stoele paa sit Hjerte!
 Dit Sendebud, min Olga, sagde mig;
 Jeg maatte komme snart, ukiendt, useet!
 Bedst skjuler denne Dragt din stakkels Ingrid!

Olga.

O Tak! min Adelsvend!

Ingrid.

Fortjener jeg

Min Olgas Tak? O! gid jeg var kun een
 Af Knuds troefaste Evende!

Olga.

Du?

Ingrid.

Jeg vilde

Misunde dig,

(her siges med den Tone og Mine, der udtrykker just det Modsatte)
 og tjene ham, og dele

Mit Hjerte mellem Kjærlighed og Venkab!

Olga.

En Drøm, som aldrig kan, og aldrig burde

Opfyldes, om det kunde! — Nei, min Ingrid,
Glem ei, Prinds Henrik har dit Ord for evig! —

Ingrid.

Mit Ord, men ei mit Hjerte. Hør, min Olga!
Jeg var en glad og rewer Møe, da kom
Prinds Henrik til min Fader Rognvolds Hof.
D! han er snild, som Rognvold jevn, troehjertet;
Dg hvo forstaaer, som han, den favre Tale?
Han fik min Faders Ord: jeg spurgtes ei,
Dg dengang . . . ja! min Olga, dengang holdt
Jeg ligelidt og ligemeget vel
Af alle Mænd. Er deres Id ei Krig,
Dg deres Hæder Blod? — Jeg reiste hid,
Dg saae . . . Dog nei! min Olga! nei! jeg tier.
Ei tør en Kongedatter elske! nei! —

Olga.

D! din Frimodighed henrykker mig! —
Men, Ingrid, Venkab minder dig igjen
Om Kirkens strænge Pligt. Veninde, tænk!
Fribillig svoer du Troeskab indtil Døden.

Ingrid.

Fribillig? Ja! nu ja! Jeg var et Barn;
Dg gav mit Ord, fordi min Fader meente,
Det vilde glæde ham. Hvad havde jeg
Ei givet Fader Rognvold? Ja, jeg troer,
Min hyide Falk, min store danske Hund,
Min Yndlingshest, og al min Eiendom! —
Vær ikke vred, min Olga!

Olga.

Nei! jeg mindes

Dit lette Sind er ei Letfindighed!

Ingrid.

O! dengang vidste jeg det ikke, havde
Vel aldrig troet det, at en Mand paa engang
Kan være djerv, og elskelig og om! —
Troelovet er jeg vel, men ikke Hustru.

Kun Kjærlighed forener Jord og Himmel!

Jeg bad; og lovet være Henriks Godhed,
Han lod mig reise til mit kjære Hjem.

I Cenrum har jeg sørget! ja, min Olga,
Den lange Dag, den lange, lange Nat
Har jeg i Cenrum sørget: men tilgiv!

Jeg har ei kunnet glemme den, jeg elsker,
Ak! den, din stakkels Ingrid ei tør elske!

Olga.

Udøs din Klage! ja, kun alt for længe
Har Ingrids aabne Hjerte dulgt sin Sorg!

Ingrid.

O! Tak! — Veninde, lad mig drage bort
Med dig! Dit sjeldne Held skal trøste mig!

O! hun, der selv ei boer i Paradiset,
Hun nøies gjerne med en liden Hytte
Ved Himlens Port, for der at høre Sangen,
Lyksalighedens Sang! Troe mig, din Ingrid
Skal ei forstyrre Knuds og Olgas Lykke!

Jeg græder kun om Natten. Men med Lærkens

Det første Fløiteslag jeg springer op;
 Og siger til mig selv: hvad gavner Graad? —
 Og rask som Morgensolen, drifker jeg
 Den klare Dug. D! tag din Ingrid med!
 Til Harpen synger jeg; og alle Viser
 Om Hertug Knud, dem veed jeg uden ad!
 D! tag din Ingrid med til Hedebye!

D l g a.

Ukunstlet ædle Pige! min Veninde,
 Jeg elsker dig, som ingen anden Møe!
 Beundres bør dit høie Sindelag! —
 Men Ingrid, andre Pligter kalde dig.
 Hos Hertug Knud kan Ingrid aldrig leve.

Ingrid.

Ne! aldrig? — Derfor kom jeg hid, alene
 Derfor!

D l g a.

Og har mit Sendebud ei sagt dig,
 At Ingrids Edelmod alene kan
 Gjenkjøbe Kongehusets Fred, og frelse Knud?

Ingrid.

Og frelse Knud? hvorledes? siig, hvorledes?

D l g a.

Du kjender Knuds blodsvorne Fiender, Magnus
 Og Henrik: begge troe, at ene Knud
 Dem skiller ved et Scepter og en Ingrid.
 De fylde selv den gode Konges Hjerte
 Med egen Avind: Fædrelandets Helt.

Blev sternet, og min Knuds Hoimodighed
 Foragter Dlgas Frygt og Dlgas Varsler.
 Frivillig traadde han i Dragens Hule.
 Vel har han seiret denne gang men al!
 Hans Seier vil fornøe begges Kvind.

Ingrid.

En Knud anklages? — Knud? — ha! denne Verden
 Fortjener ei sin Soel og Himmel meer!

Dlg a.

Som Vinterfossen, stormer Magnus; men
 Kun Henrik egger ham til evigt Had.
 O! frels min Knud! kun du, min Ingrid, kan
 Opplive ham til Fryd, til Venkab med
 Min Knud!

Ingrid.

O! hellige Maria! jeg?

Dlg a.

Tilgiv! jeg taler selv for Henrik! ja,
 Kun svag er han! o! gjør ham lykkelig;
 Og Knud er frelst, og Danmarks Fred betrygget.

Ingrid.

O! kræv mit Liv, men ei Umuelighed!

Dlg a.

Et stort, et værdigt Offer kræver jeg
 Af Ingrids Udelmod. At overvinde
 Sig selv, er stort: den Feige døer, og lister
 Sig bort fra hellig Pligt. — Betænk, Veninde,
 Om Henrik fordrer Kirkens Hjelp, sin Ret:

Da vil du tvinges. — Nei! frivillig kom
 Tilbage, kom! Frivillig skjænker du
 Et dobbelt Held; uventet Glæde vil
 Helbrede Henriks Sind; og Ingrid selv
 Vil frydes ved den stolte Trøst, at have
 Grundfæstet Knuds og Fædrelandets Fred.

Ingrid.

O! ja, jeg vil. O! lær mig blot, at kunne!
 Mit Hjerte, som mit Liv jeg offerer gjerne
 For dig og Knud. — Men ak! jeg er saa svag. —

Olg.

Du vil? Nu, Himlen være Tak og Priis!
 Du vil? Et helligt Forsæt lægger vist
 En Engels Styrke til din egen Kraft.

Ingrid.

Vær du det Himlens Bud, som leder mig!

Olg.

Det er din Faders Søster! Ak! vor Dronning,
 Vor Margaretha døer! Snart hører du
 Fra Gravens Bred din anden Moder tale!

Ingrid.

Hun døer? Jeg gyser!

Olg.

Fat dig, min Veninde!

Ak! stedse var hun Fredens Bud og Dronning;
 Og derfor bad jeg dig, at komme snart,
 Ukiendt, useet! Hun ønsker moderlig
 At lægge din i Henriks Haand, at knytte

Et Broderbaand imellem Frænder.
 En eenig Slægt skal lukke Gravens Port:
 Er Margarethas sidste Bøn.

Ingrid.

Hun døer?

Ja, ja, til dobbelt Ligfærd kommer jeg!

Olga.

Nei! nei! du seer en Helgen hæve sig
 Paa lyse Skye til Himlen, til sit Hjem;
 Og din, og vor, og Alles Arvedeel
 Er kun Velsignelse, kun salig Fred!

Ingrid.

Det give Gud! men ak! jeg haaber Intet!
 Jeg har jo mistet Alt, selv Mod og Kraft
 At haabe! — hør! alt ringe Gravens Klokker! —

Olga.

Musik forkynnder Knuds, min Herres Komme! —
 O! fat dig, ædle Møe! — (hun gaaer til Døren)

Bothilde! kom.

(hun taler sagte med Bothilde: siden høit til Ingrid)

Gaae, følg med hende! kun et Dieblis!
 Min Tærne bringer dig en Dvindedragt! —
 Farvel, mit Fredens Bud! —

Ingrid.

Farvel! farvel!

Olga. Knud.

Olga.

Tak, Sancta Clara, dig! D! lad mig feire,
Som Knud! — Hvor tungt, at tale Trostens Ord,
Naar eget Bryst af Frygt og Uroe trykkes! —

(Knud træder ind: de ile hinanden imøde. Omfavnelse)

Velkommen, Knud! Velkommen, Seierherre!
Hvor længe dvæler du? og hvor?

Knud.

Hos Kongen.

En hellig Pligt holdt Sønnen hos sin Fader.
Nu kommer jeg, at høste Dagens Løn! (Omfavnelse)
Min Olga, hvo er lykkelig, som jeg?
Mit Fædreland, min Fader, og min Olga
Omfavne mig med Kjærlighedens Ild.

Olga.

Din Olga kan ei aande let, som du.
Thi Frygt

Knud.

Hvorfor? Frygt er en langsom Død.

Olga.

Knud! Knud! i Dragens Hule dvæle vi.
D! lad os ile bort! jo før, jo heller!
Du har retfærdiggjort Dig. Bort herfra!
Din egen Throne vinker. Bort herfra!

Knud.

Om føie Tid vi brage bort i Fred.

Diga.

Om føie Tid? Knud! Knud! hver Dag; hver Time
Udflækker unge Drager, nye Farer!

Thi Henriks Hjerte kiender ingen Fred.

Knud.

Et Folk af Dannemænd omhegner dig:

En Henrik glemmes let blandt Dannemænd.

Diga.

O ja! kun alt for let! — Han glemmer aldrig! —

Saa hør da; Knud! Thi roeligt vandrer du,

Som Ornen flyver giennem Tordenskyer,

Dg agter ei paa Faren. Men min Frygt,

Min Omhed vaager, seer og kjender Faren! —

Saa hør da, Knud! — Til Snigmord egger Henrik

Den vrede, stærke Magnus.

Knud.

Nei, min Frænde

Har lært at kjende mig, har trykt min Haand,

Som Ven.

Diga.

Dg Henriks Argelyst udslætter

Igjen hvert venligt Spoer. — Nei, hør og troe!

Thi Himlen selv har aabenbaret mig

Vor Fare. Mener du, det er Tilfælde,

At Wage, Henriks Hofmand, beiler til

Bothilde? God og troe, men snild er hun!

D

Dg snilt har hun erfaret ha! jeg
gyser! — —

Du skal til lønlig Sammenkomst indbydes,
Dg myrdes! — Nage tager Deel deri,
Dg faaer til Løn en Gaard ved Isefjorden! —
Saa lyder Henriks sorte Daad.

Knud.

Hans Anslag.

Et Anslag kan forhindres.

Diga.

Ja, det kan! —

Men ak! min egen Knud, min Idas Fader,
Kan du med Varsomhed udspeide Snarer?
Ak! den, der aldrig frygter, overfaldes —
Saa let! Nei; bedst det synes mig, at vinde
Din Frænde Henrik.

Knud.

Ham? Jeg lærer aldrig,
At vinde den, som jeg med Grund foragter.

Diga.

Hvo lærer mig at tale? Sancta Clara,
D! leg mit hele Hjerte paa min Tunge! —
Ja Knud, du kan, du bør forsones Henrik!
Ulykkelig, ak! kun ulykkelig
Er han. Føl Medynk med den Svage, frels
Hans Sjæl! — Den Dyd, han ikke troer at naae,
Misunder han, forfølger han: og du — —
Tilgiv, en hellig Ild begejstrer mig

Ja, du, din stolte Dyd opirrer ham.
 D! lær at læge Henriks syge Sind
 Ved venlig Skaansel! —

Knud.

(omfavner Olga) Ja, min Olga, ja,
 En hellig Ild begejstrer dine Læber,
 Og fra din Læbe drikker jeg Begeistring
 Ei lidet kræver du. Velan, jeg lover,
 At tvinge dette stolte Hjerte.

Olga.

Knud,

Uk! aldrig, aldrig var du større! nei! —

Knud.

Ei Tanken, Daad alene kaldes stor.

Olga.

Og Daad er sliq en Tankes ædle Foster. —
 Med Glæde tør jeg nu fortælle dig,
 Hvad Olga har fuldført: og stolt er Olga,
 At Alting lykkes.

Knud.

Nu?

Olga.

Seg har, men efter

Vor Moder Margarethes Raad, til os
 Indbudet Henriks Fæstemøe.

Knud.

Og hun? —

Er kommet

D l g a.

K n u d.

Alt?

D l g a.

Ukiendt, useet, og villig
Til Gienforening med sin Husbond Henrik.
Vor Moder selv vil atter knytte Fredens
Og Kjerlighedens Baand.

K n u d.

En værdig Daab i
At stifte Fred, er Qvindens stærste Fryd!

D l g a.

At stifte Fred, er Qvindens blide Kald.

K n u d.

Og Manden kan kun efterligne Qvinden! —
Uvirkfsom har jeg heller ikke været.
Hvad mener du, om Folket vælger Magnus
Til Nielses Eftermand, om Henrik finder
Sit tabte Held i huuslig Kreds igjen:
Kan da paa denne Grund ei Freden bygges?

D l g a.

O! Himmels, lad det skee!

K n u d.

Det skee! det skee! —

D l g a.

Og saa, saa reise vi?

K n u d.

Det lover jeg.

O l g a.

Farvel! til Ingrid iler jeg.

K n u d.

Farvel!

3.

K n u d. H a r a l d. E r i k. T o k k o E b b e.

K n u d.

En hellig Engel boer i Olgas Hjerte! —

Ha! mine Brødre komme! — Harald! Erik!

Velkommen!

H a r a l d.

K n u d, du bød: her ere vi. —

End dampe Hestene. Ha! Forbandet være

Den lumste Snog, der jager os herfra,

Mens dine Fiender stevne dig.

K n u d.

Min Broder,

Det glemme vi! Med Hæder blev jeg frikjendt.

H a r a l d.

Nu! Iyffeligt for dem, men ei for dig!

Thi Hevnen havde rammet dem, saa sandt

Min Fader kaldtes Erik Giegod! . . .

K n u d.

Han kaldtes Giegod; thi han tilgav —

D! lad os glemme det og andet mere!
 For Fædrelandets Skyld tilgive vi.

Erik.

Hvad er dit Ønske, Knud? Thi dine Fiender
 Fortjene ei at nævnes, kun at glemmes!

Knud.

Jeg venter . . . dog, der komme de! — Velkommen,
 Min Tokko! du, min Ebbe! — Eders Brødre?

Tokko.

J Skaane dvæle de, som Kongens Bud.

Knud.

Velan! Saa hører alle! Mine Brødre,
 Ved Blodet J; og J! ved Kjerlighed,
 Min ædle Pleiefaders Arvedeel!

Mit Anslag er, at grunde Danmarks Fred
 Saa fast, som Landet selv i Bølgen hviler!
 Men først et Ord til dig, min ældre Broder!

Harald.

Siig frem! jeg hører gjerne: thi jeg synes
 At høre Fader Erik, naar du taler!

Knud.

Min Kongepligt forbyder mig, min Broder,
 At komme tidt til Sjælands Paradiis.

Du kjenner mine Gaarde, ja, jeg troer
 Som Jæger har du yndet mine Skove!

D! tag dem til Erindring! — Vil du sørge
 For mine Mænd, der ellers savne Husbond?

Harald.

Du skænker dine Gaarde bort? til mig,
Der tidt forvoldte dig Fortred? Nu ja!
Jeg tager dem! Afgrunden sluger mig,
Om jeg forlader dig i Liv og Død!

Knud.

Af dig, min yngre Broder, kræver jeg . . .

Erik.

Hvad?

Knud.

Noget stort.

Erik.

Dg hvad?

Knud.

Dig selv!

Erik.

Hvorledes?

Knud.

Siig, vil du drage med? I Vesterhavet
Indbyde dig frugtbare Lande. Vær
De Frisers Jarl! du kjennder Søen:
Et vakkert Folk af Sømmænd venter dig.

Erik.

Der er min Haand! Jeg drager bort med dig!

Knud.

Men først bør Fædrelandets Vel betrygges. —
Dg meener I, som jeg, da kan alene
Et Kongevalg, mens Fader Niels end lever,

Forhindre Borgerkrig (til Harald) Opgiver du
Dit Krav paa Thronen?

Harald.

Ja! jeg har forsøgt det,
Da Fader Erik drog til Herrens Grav.
En Rigsforstander føler Kronens Byrde.
Nei, nei, som Skyens Fugl og Skovens Bildt
Jeg ynder kun et frit, utvunget Liv.
Det findes ei paa Thronen.

Knud.

Godt! (til Erik) Og du?

Erik.

Din Alder, og dit Værd, gjør dig til Konge!

Knud.

Paa mig har Benden alt en ældre Ret:
Som Danmarks Hertug, (lad mig tale stolt)
Som Fredens Engel agter jeg at vaage
Ved Dannevirket: ja, jeg lover det,
Hvem Folket end til Danmarks Konge kaarer;
Han har i mig en evig trofast Lensmand.

Erik.

Og torde jeg da tage Scepteret,
Mens du med Sværdet nøies? Nei, jeg træder
Tilbage.

Knud.

Tak! I dette Dieblif
Seer Eiegod fra Himlen ned, og smiler! —
O! lad os nøies med den sande Hæder,

At være Danmark troe i Liv og Død!

Op, mine Brødre! Magnus vorde Konge! —

Alle.

Hvorledes? — Magnus?

Knud.

Ja, lad Kongens Arving

Dg arve Danmarks Krone! Han er djerv,

Dg værner vist om Fædrelandets Fred.

Hvad? eller skal han prøve paa ved Sværdet

At vinde den? Uergierig er vor Frænde,

Dg byder over Gotharigets Hær. Nei! lader

Os forebygge Krig: og overvinde

Hans Sindelag ved Udelmod alene!

Forchærdet er han ei. — I tier alle?

Hvo rækker mig en Broderhaand til Hjælp?

Erik.

Skal Eriks Et, henslængt i Thronens Skygge,

Da visne som en plukket Blomst?

Knud.

Vor Fader

Befsigner fine Sønners Dyd og Danfæhed!

Harald.

Troe mig, min Broder. Lidet vil det baade;

Paa Thinget vælger Folket dig, min Knud.

Knud.

Nei! nei! med ærlig Hu vi seire vist. —

Hvo rækker mig den første Broderhaand?

Harald.

Velan da! Seg! — du har jo kjøbt min Stemme.

Erik. (rækker sin Haand)

Jeg tvinger mig . . . jeg bør . . . jeg følger
efter!

Knud.

Dg I?

Tokko.

Vi taug; du kiender os fulbvel!

Hvad Knud og Dyden byder, gjøre vi! —

Knud.

Saa samler Eders Kraft! Alt har jeg bedet

Vor Fader: end i Dag indbydes Folket,

Dg alle Sjælands Drotter til et Landsthing —

Paa Lynets Vinger iler strax herfra

Til Eders Benner, overtaler dem,

Dg møder da i Morgen!

Tokko.

Hvor?

Knud.

I Ringsted.

Tokko.

Til Danmarks Vel jeg ofrer denne Nat.

Ebbe.

Jeg rider strax til Kallundborg! Farvel!

Tokko.

Dg jeg til Holbek. Himlen signe dig! (de gaar)

Harald.

J harrested jeg sanker mine Venner.
Der kan du møde først!

Knud.

Det skeer!

Harald.

Farvel! (han gaaer)

Erik.

Kun nødig gaaer jeg, Knud; — Vogt dig, min
Broder! —

Der kommer Een, der byder mig at gaae! —

Knud.

Jeg har indbudet Ubbe!

Erik.

Du? Farvel!

Men vogt' dig, Knud!

Knud.

Farvel! Vi sees i Morgen! (Erik gaaer)

4.

Knud. Ubbe.

Ubbe.

J har forlangt

Knud. (vil føre ham til Bænken)

Behager dog at hvile!

Ubbe.

Er Ebers Tale lang?

Knud.

Den er til Ende,

Saa snart I siger Ja!

Ubbe.

Et ringe Ja,

Et Mandebælt har tidt nok kostet Kroner!

Knud.

Og Ederes Ja skal skjænke Danmarks Krone

Ubbe.

Til Eder?

Knud.

Nei! jeg veed, I hader mig

Ubbe.

Og uden Grund?

Knud.

I troer, at have Grunde:

Og Uafhængighed fortjener Agt.

Ubbe.

I dyrker fremmed Kunst, og Kunstens Blomster
Langt meer end Norges Gran, og Danmarks Eg.

Knud.

Endog i Egens Skygge trives Blomsten. —

Ubbe.

Til Sagen, Vendsø Konge!

Knud.

Niels, vor Konge,

Indbyder Folket til et Møde.

Ubbe.

Ja,

Alt ride mine Svende.

Rnud.

Kongen ønsker,

At kjende Kronens Arving; vil I hjælpe,

At Folket kaarer ham en Eftermand?

Ubbe.

Det vil Jeg, ja!

Rnud.

Mit Forslag er Prinds Magnus.

Ubbe.

(forundret) Hvad? er det Eders Alvor? er det sandt?

Rnud.

Jeg haaber, men I bør dog agte mig!

Hvo har af mine Læber hørt Usandhed?

Ubbe.

Usandhed ei! det mener Ubbe ikke.

Men, Vondens Konge, jeg, en ulærd Mand,

Jeg kjender ikke Kunstens Talemaader

Og Dmsvøb. Ligefrem gaaer Veien bedst,

Alvorlig! vil I tale for min Svoger?

Rnud.

Det agter jeg og alle mine Venner.

Ubbe.

Og Eriks Slægt opgiver Haab og Krav?

Rnud.

Ja, jeg og mine Brødre vige gjerne.

Ubbe.

Nu, det er ædelt, det er dansk.

Knud.

Vil I

Ved Eders Vægt og Venner da

Os lede til det rette Maal?

Ubbe.

Jeg vil: (giver ham Haanden)

I denne Færd jeg staaer ved Eders Side!

Knud.

Det har jeg ventet. Tak! — Men, Rigets Drost,
Og Henrik er Svend Estriths Sonnesøn!

Ubbe.

Han agtes ei!

Knud.

Saa hører da mit Dnske!

I kender jo min Frænde Magnus. Ja!

Utidig Hefstighed kan let forhindre

Vor gode Sag; og Henriks Dnskab egger

Ham tidt til Brede. Gaaer og forbereder

De tvende Frænder! Vil I, Kongens Søn?

Ubbe.

Ved Himlens Gud! Jeg seer, I mener det

Saa ærligt, som jeg selv! Jeg gaaer paa Stand.

Knud.

Tak! Tak! jeg iler med til Kongens Gaard.

(de gaar)

Henriks Gal.

Henrik. Magnus. (Gæde ved et Drillebord)

Henrik.

Ja, Magnus, ja, du fødtes til at herske.
 Din Kongelige Vert, dit Mod, din Styrke,
 Dit høie Sind bebuder, hvor du gaaer,
 Som en Herold: her kommer Danmarks Konge!
 Vel er det sødt, at herske; men, min Frænde,
 Tredobbelt sødt i Mandens kjære Hjem,
 Just der, hvor han, som Dreng har maattet lyde,
 Inst der, hvor mangan Ungersvend har vovet,
 At maale sig med ham. O! naar jeg tænker,
 Hvor stolt det er, at drage gjennem Riget,
 Og hilses overalt med Vrefrygt;
 Som Solen, stolt at overskue Landet,
 Og raabe: Mit er Alt; ja, naar jeg tænker,
 Hvor stolt en Konge kneiser i sin Magt
 Paa Thingets Steen, mens dyb Erbsødighed
 Medknæler for hans Fod; da seer jeg dig! —
 Du drikker ei, min Frænde! —

Magnus.

Lad mig drømme!

En Drøm gjør lykkelig, som Tingen selv!

Henrik.

Og hvo forhindrer det, at Drømmen ei
 Fuldbyrdes? Blot dit Kongelige Sind!

Du vandrer ei fra Gaard til Gaard, som Knud,
 Og hilser ydmyg hver en Bonde, træder
 Til Buggen saa, og tager Barnet op,
 Og seer i Gluttens Træk de kjære Gamle! —
 Ved saadan Kunst man vinder alle Hjerter. —
 Saa drik dog Frænde! —

Magnus.

Bort med Hertug Knud!

Henrik.

Hver Morgen og hver Aften raaber jeg
 Til dig, min stærke Magnus: Bort med Knud! —

Magnus.

End dvæler han blandt idel dragne Sværd!

Henrik.

Men slipper han herfra til Hedebye;
 Saa sidder han saa trygt paa Bendens Throne,
 Og leer ad din og alle Tjenders Brede.

Magnus.

Fordømt! han skal ei slippe.

Henrik.

Hvad vi gjøre;

Det bør vi gjøre strax.

Magnus.

Saa siig din Mening!

Henrik.

Jeg har forandret den.

Magnus.

Guds Lyn! saa taet dog!

Henrik.

Du har jo hørt, din Fader holder Landsthing. —

Magnus.

Nu ja!

Henrik.

Dg Knud har selv opfordret ham . . .

Magnus.

Nu ja!

Henrik.

Dg Kongevalget er dets Maal,

Dets store Maal!

Magnus.

Jeg veed det, ja!

Henrik.

Hvor Hertug Knud dog skynder sig, at gribe

En Krone, medens han end dvæler her!

Mens Herredagens Seier taler end

Saa stærkt for ham! — Han hylker Udelmod,

Bestikker Folket, vinder Kronen, gaaer,

Dg du — din Brede stamper da den Jordbund,

Der hører Lavard til!

Magnus.

Fordømt! Hvad giøre vi?

Henrik.

Forhindre Kongevalget ved Betsalenhed.

Magnus.

Ved Ord? Dg blot ved Ord? Vil Knud da tie?

Jeg kan ei tale: Sværdet er min Tunge.

Dg Knuds Beltalenhed henriver Alt;
 Selv du staaer ei mod Kunstens Strøm af Ord. —
 (drifker med Hestighed)

Ha! jeg er fied af idel Snak, af idel Omsvøb.
 Har da din Wiisdom intet bedre Raad?

Henrik.

Det bedste har jeg sagt.

Magnus.

Jeg skal indbynde

Den stolte Knud, skal tale om et Tog
 Til Jorsala, betroe ham Børn, og Huustroe,
 Dg da, . . . og da . . . Guds Lyn! jeg kan ei
 hykle. — —

O! Danmark, Danmark, ja, jeg elsker dig,
 Din Glands! Din Hæder! ja, ved Knud, den
 Store,

Jeg sværger. stræbte han, den fromme Lavard,
 At ligne vor herømte Stammefader,
 Hvis Navn han bærer, ja, jeg veeg frivillig!
 Som Børn, vi vare Brødre meer, end Venner:
 Dg end det smerter mig, at Magnus ei
 Tor agte Knud, den Munkeven, den Hykler.
 Hvi hykler han, der selv har kronet sig,
 Det kolde Sind mod Nordens første Krone?
 Fortjener Han, der ynder Freden, Danmark?
 Ak! Henrik, herlig var min Ungdoms Drøm!
 Det Danske Kæmpenavn skal atter herske
 Fra Bretlands Kyst til Gardarigets Havbugt!

Saa tænkte jeg: og nu . . . dog nei! nei! nei!
Mit Sværd skal gaae den lige Wei til Maalet.

Henrik.

Hvad agter du?

Magnus.

At ætse ham til Kamp.

Henrik.

Han møder ei . . .

Magnus.

Er Knud da feig?

Henrik.

D nei!

Men just, fordi hans Djerthed noksom kjendes,
Vil han ei møde . . . Holmgang er en Synd.

Magnus.

En Synd?

Henrik.

Saa siger Knud, den fromme Knud!

Magnus.

En Synd? — Afgrundens Drot annamme

Da vore Dyder alle! Kamp er Synd?

Henrik.

Saa hør dog kun! — Ei vil jeg minde dig

Om Kampens Uvisshed, om mig . . . ja, Frænde,

Hvis du nu faldt, jeg siger, hvis . . . da staaer

Din Ven, din Henrik, her forladt, alene!

Magnus.

Forladt? Det glemte jeg!

Henrik.

Er da mit Venſkab

Dig dyrebart?

Magnus.

Som Kronen.

Henrik.

Tak! min Magnus! —

Hør mig i Noe! — Jeg tænkte ved det Raad,

Som du forkaster, blot at tvinge Knud

Til Kamp — I Genrum bør det ſkee: thi der

Alene kan det ſkee. Men ligemeget,

Ved hvilket Paaskud du bevæger Knud

Til ſlig en lønlig Sammenkomſt!

Magnus.

Tilgiv!

Jeg har vel før miſkjendt din Tales Mening!

Jeg hader Knud, men Hyklerie, men Snigmord

Affkyer jeg, ſom Niddingsværk og Skiændſel! —

Velan! jeg følger dig!

(Henrik reber en lumſt og heftig Glæde)

6.

Henrik. Magnus. Aage. Ubbe.

(Aage træder hen til Henrik, taler ſagte med ham, og gaar).

Henrik.

Din Svoger kommer.

Magnus.

Til dig?

Henrik.

Til os!

Ubbe.

Guds Fred! I danske Prindsen!

Henrik.

Velkommen, Rigsdrost Ubbe!

Ubbe.

Sa, jeg haaber,

Velkommen er jeg, thi jeg bringer nye

Og gode Tidender! (til Magnus) En Hilsen fra

Din Frænde Knud!

Magnus.

Er vist nok nye, men god? —

Ubbe.

O jo! Han byder dig sin Haand, sin Stemme.

Paa Thinget taler han for dig alene,

Og al hans Slægt foreener sig med os.

I Morgen raabe vi paa Thinget alle:

Hil være Magnus, Nielses Eftermand!

Henrik.

Og dette Paasund troer I, vise Drost?

Magnus.

Det gode Budskab er dog alt for nyt.

Ubbe.

(til Henrik) Nu vrides ei, at Eders Krav ei agtes!

Henrik.

Paa Venſkabs Altar offres det med Glæde.

Magnus.

Men kan jeg ſtoele paa en Hyklers Smil?

Ubbe.

J ſkal ei troe, fordi Knud Lavard taler:

Men hvad en Olding ſiger, ſkal J troe! —

Hvo gækker mig ved Smil og tomme Løfter?

Jeg hader Knud, fordi han ynder Tant;

Og agter ham, fordi han — (med et Blik paa Henrik)
ei bagtaler.

(til Magnus) Min Ingers Broder, troe mig til i
Morgen;

Som Ubbe, holder Knud ſit Ord! —

Henrik. (affides)

Forbandet!

Magnus.

Vibunder, idel Under, taler du,

Min Ingers Husbond! — Denne Knud min Tals-
mand? —

Godt, godt! jeg troer det. Thi din Ærlighed,
Din Klogskab byder mig at troe. Men hør! —

Hvis Lavard ſpiger mig

Ubbe.

(drager ſit Sværd) Saa falder han
For dette Sværd! Thi min, kun min er Hevnen!

Magnus.

Og hvad erſtatter mig den tabte Krone?

Ubbe.

Anud Lavards Død! da vælger Folket dig.

Magnus.

Nu vel! Jeg tvinger mig, at troe paa Anud.

Ubbe.

Men, eet jeg beder dig, lad ei din Brede
Mod Lavard bryde frem! Dael ei til ham
Med bitter Hefstighed! Nu, vil du love
Mig det?

Magnus.

Hvi skulde jeg da tale heftig

Til den, der agter at forsvare mig?

Ubbe.

Det gamle Had forglemmes ei saa snart;
Dg Kjendens Afsyn vækker det paa nye.
Nu, vil du love det, jeg beder om?

Magnus.

Ja, ja! jeg lover det.

Ubbe.

Til Lykke, Magnus. —

(Henrik røber imidlertid en heftig Bevægelse, og seer af og til
med haantlig Smil paa Rigsdroffen. Ubbe træder hen til
ham, holder det dragne Sværd for ham, og siger:)

Prinds, vil I speile Jer i dette Glavind?

I skuer Brede, Haam og Had deri! —

Spirrer ei min djerpe Svoger! — Ellers . . .

I seer, mit Sværd er ikke rustet fast!

(Støder Sværdet i Balgen)

Forstaaer I mig? Farvel!

(Han gaar)

Henrik. Magnus.

Henrik.

Hvad mener han?

Hvad vil din gamle barske Svoger?

Magnus.

Det Klang, som Trudsel! — Nu? Hvad siger du
Om Ubbes Eventyr? om Lavards Tilbud?

Henrik. (haanlig)

Tør jeg vel tale?

Magnus. (smilende)

Tael! jeg skal ei robe

Dit Ord for Ubbe. — Dog alvorlig, Frænde!
Utroeligt synes, hvad uventet kommer.

Henrik.

Hvorfor utroeligt?

Magnus.

Knud, din Frændes Talsmand,
Den Tanke synes ei utroelig?

Henrik.

Nei!

At dele Kroner ud, som eget Bytte,
Det kildrer Knuds uhyre Stolthed?

Magnus.

Stolt

Er Knud, men ingen Daare! Hvo bortbytter

Et Livs Lyksalighed, med Dieblikkets
 Forsængelige Lyst?

Henrik.

Besnyderligt!

Ja, Knud . . . Det viser os hans hele Færd! . . .
 Vor Knud har dybe, skjulte Planer. Hvo
 Fordrister sig? Hvo vil udgrandstke Heltens
 Forborgne Gang? Men tydeligt jeg seer,
 At Knud er vis paa sine Planers Udfald.
 Thi overlod han ellers alt til dig?

Magnus.

Guds Død! hvad heder Lavards skjulte Plan,
 Hvorpaa han er saa saare vis?

Henrik.

Er jeg

Da Knuds betroede Ven og Yndling? Nei,
 Jeg beder dig, du vil dog ei forvekle,
 Hvad jeg blot gjætter, med hans rette Plan?
 Maaskee . . . nu ja! jeg skimter Mueligheder! —
 Maaskee forunder han dig Riget vel,
 Gaalænge Kongen lever! — Gaae! Maaskee
 Fornedres du til Knuds, den Stoltes, Lensmand!

Magnus.

Og dette Tilbud var kun Goglerie?

Henrik.

At kaldes Kongens Eftermand, er stedsse
 En Hæderstittel!

Magnus.

Intet mere? Kun

En Titel? Dette Hjelvedsgøglerie

Skal gjække mig? — Har Folket kaaret mig;

Da skal mit Sværd haandhæve Folkets Balg.

Henrik.

Et Balg kan let tilbagekaldes, naar

Din Fader døer, for hvis Skyld Alting fæer . . .

Magnus.

For hvis Skyld? ei for min? Fortjener Magnus

Ei Danmarks Throne? Himlen styrte ned

Paa hver Forræder!

Henrik.

Let tilbagekaldes

Et Balg, mens du maaskee til Sverrig drager:

Og sandt nok, smigre vil det Knud, den Stolte,

At hæve dig til Thronen først,

For siden at fornedre dig til Stoelen.

Magnus.

Umuligt er det ei! — Guds Død! hvis Knud

Har flige Tanker, hvis jeg mærker det,

Nei, frelse kan ham Intet for mit Sværd,

Nei, hverken Slægtskab eller Herrens Alter.

Min Haand skal quæle denne Hykler, om

Det var ved Dlgas Bryst, blandt Dlgas Børn!

Henrik.

Nu, Magnus, hvor du atter stormer! — Her

Din Frænde først! Den Ret har hver Forbryder —

Hvad jeg har sagt, er jo kun idel Gisning. —

Men undersøge, ja, det bør du, ja,

Det byder Klogskab. See jeg gav dig før

Det gode Raad: Det vil nu gavne dig.

Indbyd din Frænde til en Sammenkomst

I lønlig Stilhed: Thinget giver dig

Just nu det bedste Paaskud.

Magnus.

Ja, ved Himlen

En herlig Tanke! ja det bør jeg gjøre! —

(Henrik rober Glæde)

Men, Henrik, hvis din Avind gjækker mig,

Saa skjelv! — Thi Hævnen kræver Blod. — Farvel!

3.

Henrik. Magnus. Adzer.

Adzer.

Saa heftig iler J? — — Hvorhen, min Prinds?

Magnus.

Til Hertug Knud!

Adzer

Snart vil J finde ham!

Som Eders Moders Sendebud jeg kommer

Til begge Kongehusets Sønner!

Henrik.

Begge?

Adzer.

Dg begge bedes om, i Mattens Taushed
At høre hendes sidste Willie.

Magnus.

Hvad?

Min Moders sidste . . . sidste Willie?

Adzer.

Ja!

Alt er hun meer i Himlen, end paa Jorden.
Hun døer!

Magnus.

Dg denne Nat?

Adzer.

Dofrer hun

Til alle sine Børn! I kommer begge?

Henrik.

Er det nødvendigt, uundgaaeligt
Nødvendigt?

Adzer.

Ja! — I venter ei det Held,

I hist vil finde! Liv fremspirer tidt

Af Gravens Dyb. En Helgens sidste Bøn,

Befignelse, vil skjænke Hjertet Fred.

I kommer begge?

Henrik.

Ja!

Magnus.

Til Slaget gif

Seg heller.

Udzer.

Konge! Prinds! det vilde Die

Bebuder Storm i Hjertet. Margaretha

Kan ikke taale dette Syn. Jeg beder,

Formilder Eders Sind!

Magnus.

Jeg kan ei græde,

Ei knæle ned, og nynne fromme Sange.

Udzer.

Jeg beder, Prinds, formilder Eders Sind!

O! træder I med dette biskre Blik

For Margarethas sidste, blide Smil?

En hellig Fred omhegner Døende:

Dg bittert Had tør ikke nærme sig

Til deres Engleleie. Prinds, en Moder

Skal dø: vil I forstyre hendes Røe?

Magnus.

Jeg kender Sønnens Pligt: og Mere kan,

Dg mere vil jeg ikke love. — Gaaer!

Udzer.

Jeg gaaer, saasnart mit Arbeid er fuldbragt,

Dg ikke før. — I agter ei min Fædsel,

Min Rang, skiondt vel saa høi, som Eders, men

I bør dog ære denne Dragt, mit Kald!

En Cherub bragde mig fra Himlen ned

Sit blanke Glavind, Sandhed heber det:
 Og uden Frygt jeg svinger dette Sværd,
 Og uden Plet det glimrer i min Haand.
 Med Djerphed brouter I? Kan I da staae
 For dette Sværd, som Mand?

Magnus.

I taler dristig! — —

Med Belyst hører jeg en Mand!

Adzer.

O! siger

Alherrens Bud! det Mod, som Himlen skænker,
 Kan ingen jordisk Høihed knække. — Prinds,
 I kjender Sonnens Pligt, saa siger I?
 Den gode Søn forlader ei sin Moder,
 Som Dødens Bud, som Smerten, overfalder:
 Han vaager Dag og Nat, og skjelder vred
 Paa Stormen, der bortskræmmer hendes Slummer,
 Og venter længselsfuld paa hendes Smil.
 Men I? . . . Indbydes skal I, første Gang
 At møde ved en Moders sidste Leie!

Magnus.

Uf mig forlanger I sliq Qvindesyssel?

Adzer.

Et sønligt Sindelag! Undviger ei!
 Thi denne Sandhed rammer! Ja, min Prinds
 I har forsømt, hvad Hjertet kalder Pligt!

Magnus.

Nu ja! jeg kommer. Siig, hvad skal jeg gjøre?

Udzer.

Kun elſke Margaretha halvt ſaa omt,
Som hun, paa Flugten til ſin Himmelglands,
End elſker dig. —

Magnus.

Tilgiv, tilgiv, min Moder!

Udzer.

Med ſalig, kjerlig Lyſt tilgiver hun.

O! hvad forgangen er, ſkal gjerne glemmes.

Men nu, min Margarethas høie Søn,

O! ſpar din Moders Tid! En enkelt Time

Tilbyder dig en Himmel og et Helved:

Og ene du kan vælge. — Gik, har du

Betænkt, at forberede dig?

Magnus.

Hvorledes?

Udzer.

Du træder til en Helgens Afſtedſted,

Ket ſom til Herrens Bord. Jeg ſpørger dig:

Forbittret intet Had din høie Sjæl?

Har du forſonet dig med hver en Fiende?

(Magnus vil tale og afbrydes)

O! tie! jeg vil ei høre Navne! tie!

Din Moder ſkal tilgive dig; og du

Vil ei tilgive hver en jordiff Fiende?

Jeg veed det, Danmark rækker dig i Morgen

Sin Krone: tag den med et kjerligt Bryst!

Fortjen den ved Høimodighed! — Du vakler?

Magnus.

Vel staaer I her i Guds og Paven's Sted!
Dag bør I ei forvandle Mænd til Børn. —
Jeg hader den, der troer at rane mig
Ei Kronen blot, men alle Danſkes Hjerter!

Udzer.

Bagtalelse, hiin Ufgrunds lede Trold,
Staaer mellem dig og Knud. Mit Sandheds
Glavind

Forjager alle Trold. Jeg, jeg sværger:
Din Frænde Knud fortjener alt dit Venſkab.

Magnus. (forbittret)

Det tør din Eed bekræfte? ſkulde Knud . . .

Udzer.

Frivillig viger han for dig: og du?
Naar har min Margarethas Søn miſkjendt
Høimodighed? Troe mig kun denne Nat!
Lad Himlens Dug, Forſontlighed, formilde
Dit haarde Sind! D kom! og du ſkal prøve,
Selv prøve Knuds, din Frændes, ædle Hjerter!

Magnus.

(Kæmper med ſig ſelv, ſætter en ſtor Beſlutning, og ſiger med
Høimodighed:)

Ja, jeg ſkal prøve Knuds, min Frændes, Hjerter;
I Centrum ſkal jeg prøve det: og finder
Jeg mig bedragen, ham fornærmet, ja,
Ved Gud og alle Himlens Kæmpeſkare!

Da skal jeg bringe ham, vor fælleds Vre
Et gyseligt, et værdigt Offer! — Kommer!

(Henrik, som imidlertid har været borte, og i Baggrunden
talt med Aage, for at give ham sine Besalinger,
nærmer sig igien)

Jeg er bereed og færdig. Fører mig!

A dzer. (til Henrik)

Og I ledsager os?

Henrik.

Jeg følger snart.

2.

Henrik. (alene)

Ha! gaaer! — I river ham ei mere løs! —

Seemanden rammer kun med lette Spyd

Fishavets Kæmpe, Hvalen; men han veed,

At Kæmpen selv arbejder sig ihjel! —

Jeg saaer kun lette Tviol, kun Gisninger,

Men Alting spirer i velploiet Jord,

Og denne Plantes Frugt er Gift og Død!

Han tvioler! Nok for mig! Thi ligefrem

Vil han udtordne sine Tviol, fornærme

Vor Venders grændseløse Stolthed, og

Forøge hver Fornærmelse ved nye!

Jeg feirer! Ha! Kun eet, et enkelt Møde,

Og Gothen's vilde Bulder indestaaer

Mig nok for Alt! — Hvi skal jeg skaane dem,

Der aldrig skaane mig? De dele Riget!

Nei, mine Konger, aldrig uden mig!

Skal jeg alene jamre? langsomt døe?
 Nei, falde hver, der træder mig i Støvet!
 Du falder Knud, ved Sværdet — eller — Dolken!
 (han gaar)

T r e d i e A k t.

Dronning Margarethas Værelser. Forgrunden forestiller en
 — sortbetrucken, søgt oplyst Sal. I Midten af Bag-
 grunden et Dække, der skjuler Dronningens Alkove.
 Paa den ene Side sees en kongelig Liigkiste; overalt
 heie, sortbetrulte, ikke tændte Voggaller. Simpel
 Pragt.

I.

Ingrid. (i hvid Abindebrag)

Ingrid! Ingrid! vakler end dit Hjerte? —

Nei, min Moder, roeligt skal du døe!

Ogsaa du har været ung, har elsket,

Har opofret Livets største Skat.

Skulde da din Ingrid ikke glemme . . .

Al! en Drøm, sin Ungdoms favre Drøm?

(hun seer sig om og gyser)

Lyttter Døden ei paa mine Tanker?

Tausshed, Gravens Tausshed hører mig! —

Snart, som Ungdoms Drømme, svinder Livet:

Og hvad er det? — Kun en Timesang!
 Glædens raske, Sorgens tunge Toner
 Deler Skjebnen selv paa Jorden ud:
 Og kun den skal vinde Krandsen,
 Der fuldfører sit tildeelte Qvad. —
 Ingrid, syng din Sørgesang til Ende,
 At selv Englen rækker dig en Krands! —
 Engel Margaretha, hør mit Løfte!
 Giv mig Visdom! giv mig freidig Kraft!

2.

Ingrid. Olga.

Olga.

(Kommer sagte og varsom fra et Sidesværelse)

Ingrid, har dit Hjerte Mod og Styrke?
 Varsomt har jeg forberedet ham,
 Og hans Mistroe viger alt for Haabet! —
 Henrik venter! — Lær han nærme sig?

Ingrid.

Dødens Bælde væbner mig mod Livet!
 Ja, jeg troer . . . jeg troer, at være stærk! . . .
 Al! min Olga, hie! — forlad mig ikke!
 Kun min Willie, frygter jeg, var stærk. —
 Vær mit Vidne! Thi den stolte Tanke,
 Venstskab lønner mig . . . den giver Mod!
 Vil du?

Olga.

Ja, saalænge Venfkab lyder! —

Men, min Ingrid, søg at fatte dig! —

Thi det første Blik, den første Tale

Kan afvæbne, den kan hærde ham. —

Elst frivillig, den du hør at elst;

Og du frelser Een Ulykkelig! —

Lær han komme?

Ingrid.

Ja, jeg har jo svoret! —

Ja, jeg lærer nok at elst ham.

Som et Barn, der søger Foraars Blomster,

Skal jeg agte paa hver enkelt Dyd,

Paa min Henriks Luner, paa hans Hæder . . .

Gaae, min Olga!

Olga.

Himlen signe dig!

(hun gaar)

Ingrid.

Ak! hvo lærte mig at elst Knud? — Dit Billed,

Ehle Knud, bevares i mit Bryst,

Som en fremmed Afgud, der i London

Kun tilbedes! — Bort, min Afgud, bort!

(hun synes at bede, og sætter sig med et Glæde-begeistret Hoi-
modighed)

Ingrid. Henrik. Olga.

Olga fører Henrik til Forgrunden, og træder selv tilbage.
Henrik bliver staaende, som henrykt, og seer med
gridst Velbehag paa Ingrid.

Henrik.

Velkommen, Rognvalds fære Kongedatter!

Ingrid.

Er jeg virkelig velkommen, min Gemal? . . .

Henrik.

Den Titel vækker al min Stolthed!

Ingrid.

Hvorfor døøler I, at hilse mig,
Eders Fæstemøe? Tilgiver, ak! tilgiver,
At jeg nogensinde drog herfra!

Eders Ingrid glemte, hvad hun skulde
Kirken, sig, og Eders Edelmød.

Men hun vender angerfuld tilbage,
Og anraaber Eders Kjerlighed.

Kan min Henrik glemme det Forgangne?

Kan min Henrik elske mig, som før?

Henrik.

Tilgiver! . . . Skiebne har saa saare tidt

Mishandlet mig! . . . Tilgiver bitter Tvivl!

See da for mig, for Henriks Skyld, Mirakler?

Uventet kommer I! Kan jeg vel troe

Paa denne Drom, som reent fortryller mig?

Frivillig kommer I? Jeg seer henrykt

At Jordens Ynde, men . . . jeg troer det neppe.
 O! tolker mig en Gaade, som paa eengang
 Fortryller Diet, og oprører Hjertet!

Ingrid.

(Seer paa Olga, og træder med kjerlig Barm og ædel Fri-
 modighed nærmere hen til ham)

Margaretha kaldte mig: jeg kom.

Hun, min Helgen, hun min anden Moder,

Vil ved Himlens Indgang signe mig. —

Her, hvor Døden lærer mig at leve,

Her, o! Henrik, føler jeg min Pligt! —

Ja, frivilligt takker dig mit Hjerte,

At dit Venskab lod mig drage bort:

Og med Tillid haaber jeg, at Elskov

Atter hilser og omfavner mig!

Haaber jeg forgieves? Er min Henrik

Ei forsonet?

Henrik.

Kun forsonet? Nei!

Forvandlet til en Gud, forbavses jeg

Ved al den Salighed, det stolte Du,

Dit Smil, dit Diekast bebuder mig!

End eengang lad mig høre dette Du,

Det ene Salighedens Ord, dit Du!

Ingrid.

Du, min Henrik, skal min Ungdom lede:

Kald mig din, og tag mit hele Liv!

(Hun aabner sine Arme: Henrik omfavner hende med vellystlig

Henrykkelse. Den rorte Olga udtrykker sin kasse Deeltagelse, og gaaer ind i Dronningens Sobegemat)

Henrik.

Er Ingrid min? Med vaagne Sandser favner
Jeg dig, min Eiendom, mit Diadem?
O! beler kun, I stolte Konger, beler
Al Verdens Riger, jeg — jeg eier mere! —
O siig, jeg møttes aldrig ved den Vellyd,
Min Ingrid, elsker du din Mand, din Henrik?

Ingrid.

(farer ængstelig op, og seer, at Olga er gaaet, og raaber)

Al! hun gik! — O Gud!

Henrik.

Hvad fattes dig?

Ingrid. (forvirret)

Olga . . . gik . . . Jeg er . . . saa frygtsom . . .
ene . . .

Henrik.

I Kjerlighedens Favn? hvad frygter du?

Ingrid.

(slider sig langsomt løs, viser rundt omkring sig, og fører Henrik til Ligkisten)

Seer du Dødens mørke Pragt? — jeg gys! —

Seer du Henrik? — Denne Kiste skal

Gjemme Støvet af min anden Moder!

Henrik.

Du vækker mig til Gysen! — Bort herfra!

Skal Sorgen atter kvæle Henriks Haab?

O kom? min Borg skal festlig prydes! kom!

Adzer. Henrik. Ingrid.

Adzer.

(kommer ind fra Dronningens Gemak)

Erindrer Eders Løfte, Danmarks Søn!

Henrik.

Mit Løfte? ha! — Men nu? just nu? Løer Glæden
Ei dvæle længere paa Jorden? — Kom!

Ingrid.

(som imidlertid har fattet sig)

Nai, min Henrik! Moder-Diet vinker!

Hendes Signesse, min Brudeskæt,

Skal jeg bringe dig. (til Adzer) Min fromme Fader,

(hun træder til Kisten)

Hør ved dette hellige Skrin min Eed!

Henrik har tilgivet; Ingrid sværger

Evig Tak og hellig Troeskab ham!

Troe, som Margaretha var i Livet,

Skal jeg dele Sorg og Fryd med ham:

Og om Ingrid svigter dette Løfte,

Skal min Moder selv forbande mig!

(hun gyser og siger med svagere Stemme)

Ha! fuldbragt . . . fuldbragt er Ingrids Offer!

(til Henrik)

Tag min Haand og al min Jordens Fryd! —

(til Adzer)

Fromme Fader, sign vor Gjenforening,

Sign min Henriks hele Liv ved mig!

Udzer.

Hvad Kirken har velsignet, staaer urokket!
 Thi Held Enhver, der agter Kirkens Baand.
 Nu, Prinds, er Erkebispens Spaadom sand?
 Fremspirer ikke Livets Blomster tidt
 Af Gravens Dyb?

Henrik.

Selv her, hvor Døden venter,
 Omfavner jeg min Salighed!

(Omsavnelse)

5.

Dækket i Baggrunden trækkes bort: man seer Dronning Margaretha i en Lænestol, paa den ene Side Kong Niels og Magnus, paa den anden Knud og Olga. Nogle Nonner, hvis sagte Sang man allerede i forrige Scene har hørt omringe, denne Gruppe, og blive ved at syng. Margaretha bæres hen til sin Ligliste i Forgrunden: og Alloben eller Gøbegemalket med Sygeleiet o. s. v. kommer til Syn.

Ingrid. Henrik. Udzer. Margaretha. Niels. Magnus. Olga.

Knud.

Nonnernes Kor.

Jordens Rose blomstrer saare kort;
 Nu den spirer, nu den vistes bort.
 Lykken eier intet varigt Sæde;
 Ene Himlen toner evig Glæde.
 Himlen være lovet, som os gav
 Blide Taaret ved den Frommes Grav!

Meta.

Blegner I for Dødens svage Bytte?
 Skjelver I for Eders Moder? — Børn,
 Mine Børn, I under mig paa Jorden
 End en Fryd, der lover varig Fred!
 Seer I, denne Glædens blide Taare
 Takker Eder, Børn, og kvæger mig! —
 Henrik, vil I anden Gang annamme
 Eders Ingrid fra en Moders Haand?

(Henrik og Ingrid træde hen til Dronningens Stool. Ingrid
 knæler, kysser Margarethas Haand, og reiser sig
 igjen.)

Henrik.

Just nu, paa dette Sted, har Ingrid svoret,
 At dele Livets Sorg og Fryd med mig!
 Velsigner, Dronning, Ingrids fromme Sind!

Ingrid.

Margaretha, sign vor Gjenforening!
 Sign min Henriks hele Liv ved mig!

Meta.

(lægger Ingrids Haand i Henriks)

Dydens rene Forsæt skal velsignes:
 Den, der ærlig vil, velsigner Gud
 Og med Mod og Kraft at kunne! Himlen
 Ja; jeg haaber smiler venlig ned! —

Ingrid.

Ja, jeg seer det, ædle Moder; Himlen
 Smiler venlig ned paa dig og os.

Meta.

Ingrid, naar den sidste Klokke toner,
 Lad den tone Himmels Lyd for dig!
 Selvforneegtelse blev Dvindens Raaben,
 Freidigt Offer Dvindens største Daad. —
 Tænk, din Henriks Smil er Ingrids Hæder,
 Og hans huuslig stille Held din Roes!
 Skal jeg see dig hist blandt Engleqvinder
 I Marias gyldne Straalekrands?

Ingrid.

Ja, du seer mig hist blandt Engleqvinder
 I Marias gyldne Staalekrands!

(Ingrid knæler atter, græder, og forstummer)

Meta.

Godt! min Datter! — Mod! — Thi 'til at leve,
 Kræves mere Mod end til at døe! — (Pause)

(Margaretha rækker Henrik et Pergament)

Prinds, til Sverrigs Udstyr lægger Danmarks
 Dronning denne Gave! — Takker ei! —
 Lige med min Magnus, med min Olga
 Bør min Ingrid dele. — Takker ei! —
 Men en from, ukunstlet Sjæl forædler
 Ingrids Ynde, derfor takker Gud!
 Ikke sandt, min Datters Værd fortjener
 Dødens umistænkte Vidnesbyrd? —

Henrik.

Min Ingrids Kjærlighed erstatter mig

Al Jordens Guld og Glæds og Kongemagt!
 O! gid jeg var kun hendes Hjerter værde!

M e t a.

Al! den gode Husbond vinder saare
 Let et Hjerter, som for Pligten slaar.

(Under denne Samtale har Kongen sat sig, fordybt i tanker
 Demod. Udger staar ved hans Side, og synes at
 troste ham. Nonnerne gaar strax i Begyndelsen til-
 bage til Alkoven, og Dækket lukkes igjen. Paa den
 anden Side staar Knud og Olga, og agte paa Sam-
 talen. I Baggrunden gaar Magnus frem og tilbage
 i heftig Bevægelse. Ved Dronningens sidste Ord hen-
 vender Kongen sig pludselig til Hende.)

O! M e t a (*), var jeg denne gode Husbond?

M e t a. (rørt)

Sa, du var! — Min Taare takker dig! —

K o n g e n.

Farvel! — Jeg kan ei mere see paa dig,
 Paa denne gysselige Kiste hist!

Jeg kan ei dvæle her! Farvel! Farvel!

M e t a.

Niels! — min Husbond! — und mig Dødens
 Hvile!

Und mig Livets sidste Huusgeraad!

(Kongen, overbædet af sine Følelser, gaar pludselig: Udger
 ledsager ham. Pause)

Henrik! Ingrid! føler I hans Smerte?

Vil I engang skilles ad som vi? —

(*) Dette Navn udtales med et langt e og et enkelt t,
 ikke Metta, men M e t a.

Ingrid. (Børmers)

Med min Husbond vil jeg troeligt leve!

Med min Husbond vil jeg modigt døe!

Henrik.

(overrasket af en usædvanlig Rørelse)

Kan Smerten enes med saa sjelden Fryd?

J seer uvante Taarer i mit Øie!

Kun Eder skylder jeg min Ingrids Hjerte.

Meta.

Takker mig, min Prinds, opfylder gierne

Margarethas sidste, sidste Bøn!

Henrik.

Befaler over Henriks Liv, min Dronning!

Meta.

Kald mig, Moder! kun dit Hjerte

Dnster jeg, min Søn, men ei dit Liv.

Henrik.

Din Søn adlyder; tael, min Moder! tael!

Meta.

(løfter sine Hænder i Bæres)

Gud! du talte Livets Diebliske!

Giv mig Styrke denne sidste Gang!

Lad mig røre mine Sønners Hjerte:

Dg min Aande svinde hen i Tak! —

Magnus, Knud, og Henrik, mine Søner

Alle, hører Margarethas Ord! —

Magnus. (Knæler)

Kun jeg er Margarethas Søn, jeg kræver
Betsignelsen for mig alene, Moder!

Meta.

(Lægger begge Hænder paa hans Hoved, og synes at betsigne
ham med tavs Demod. Magnus reiser sig igien)

Han, som aabner Himlen, dommer Alle:

Naade finder et forsonligt Sind! —

Magnus! — Magnus! hader du din Frænde?

Magnus.

Jeg hader Hyklerens uægte Dyd.

Meta.

Hvilken Dyd bestaaer for Gud, vor Dommer?

Knud er ædel! — Han tilgiver dig.

Seer du, hvor hans rørte Blik tilgiver!

Knud.

Tilgiv, min Frænde, har jeg nogensinde

Fornærmet dig! I Dødens Helligdom,

Hvor Livets Smaating glemmes, lad os glemme,

Hvad os opirret har! O! vær min Ven!

Meta.

Værer alle Venner! Værn, opfylder

Margarethas sidste, sidste Bøn!

Uk! forsones her i Afskedstimen;

Og min Engel aande salig Fred!

Knud.

Du dvæler, Magnus? Vær min Ven, min Broder!

Magnus.

Ha! du, hvis Anslag er at gjække mig;
 Som vil opheie mig, for siden med
 Forbøblet Vold at knuse mig, . . . min Ven?
 Selv her tilbyder du dit trædske Venkab? —
 Jeg kan ei hyle. — Gaae! — Hvo giver mig
 Det skarpe Syn, at kjende denne Sjæl,
 Som viser sig i laante Skikkelser?
 Oprigtig, Knud, tilstaae din skjulte Plan!

Knud.

Vor Moder, kjender du min skjulte Plan?
 (Ingrid og Olga ile Dronningen til Hjælp ved Estrids ud-
 brud. Meta fatter sig, og byder Tavshed ved sit
 Bink)

Meta.

Intet skjuler Knud! han ønsker ene
 Kongehusets Fred, og Danmarks Roe. —
 See, din Frændes aabne, lyse Die!
 Løer en Hyklers Blik vel hæve sig
 Op til Himlen? — Søn, din Moder kjender
 Mennekket, dets Svaghed og dets Værd!
 Knud er ædel. Elsk ham, elsk din Frænde! —
 Skal din Moder ikke roeligt døe?

Magnus.

Min Moder, lev! — Kun Visshed kræver jeg. —
 En Hykler var jeg selv, om jeg med Tvivl
 I Hjertet bød din Yndling Vennehaanden. — —
 Men her! Jeg prøver Knud, og finder jeg

Hans hele Sind oprigtigt, som hans Ord:
Er jeg hans Ven for evig! Vil du møde
Til eenlig Sammenkomst, min Frænde?

Knud.

Hvor

Og naar?

Magnus.

I Ringsted Skov, før Thinget aabnes.

Knud. (rækker ham Haanden)

Jeg møder. Gid jeg vandt dit Brodersind!

Meta.

Her, min Magnus, prøv din Frændes Hjertel

Jeg skal vidne, jeg skal dømme; tael!

Magnus.

Min syge Moder Vidne til en Trætte

Imellem Mænd, som jeg og Knud? — O nei!

Hvert heftigt Ord, det vilde sønderrive

Din sømme Sjæl. — Jeg skal ei dræbe dig.

Meta.

Magnus! af! Uvished ene dræber!

Skal jeg ikke flue Fredens Pagt?

Magnus.

I Morgen, Moder, lev kun til i Morgen!

Meta.

Sølesløse, skal da Soelen dale

Over Brodres Splid?

(veger paa et Sanduhr, som staaer paa Væggen)

Seer Sandet hist!

Åk! mit Livs de sidste Sandkorn rinde:

Og mit Moderhjerter knuser du!

(Under en hæftig Bevægelse falder Dronningen i Usmagt.
Olga raaber til Hjælp, og Nonnerne omringe Margaretha)

Magnus.

Du møder vist i Morgen?

Knud.

Ja, jeg møder.

Magnus. (til Knud og Henrik)

Jeg hader ei hinanden?

Knud.

Nei!

Henrik.

Nei! nei!

Magnus.

(trænger sig igjennem Nonnernes Gruppe, og knæler for sin Moder)

O! Moder! Moder! hør din Søn! din Søn!

O! lad mig atter see dit Døds Lys!

Baagn op, min Moder! alle dine Sonner

Omfavn dig, omfavne her hinanden!

Meta.

Hvor var jeg? — (seer Magnus) Bort! — Blandt

Fredens Engle, du?

Hvor svandt de hen? — Jeg saae dem svæve ned,

Jeg Morgenrodens Guld og Purpurglands!

De kaldte Margaretha! — Kom, o! kom,

Min Engel! —

M a g n u s.

Dvæl endnu hos os, min Moder!

D! see paa mig! — tilgiv! — velsign os alle!

M e t a.

Herren selv kan ei velsigne Fiender.

M a g n u s.

Ei Fiender, Husets Sønner ere vi!

(Han rækker Knud sin Haand)

Bed Margarethas hele fromme Liv

Jeg sværger, ja, saa sandt jeg troer, at Knud
Fortjener Ugt, er jeg hans Ven, hans Broder!

K n u d. (omfavner Magnus)

Min Broder og min Konge favner jeg.

Paa Jorden og i Himlen skal jeg elske

Min iegode Faders Brodersøn! —

Vor Margarethas Søn! — Nu, Henrik! kom!

D! kom til dine Frænders Bryst!

M a g n u s.

Kom Henrik.

H e n r i k.

Jeg sværger høit ved Ingrid's Kjerlighed,

At glemme det forgangne! (til Knud) Vær min Ven!

(til Magnus) Bliv ved at elske mig, din ældste Ven!

K n u d.

En Straale fra den Himmel, som du viner,

En enkelt Straale skjenk os nu, vor Moder!

M a g n u s.

Min Moder, sign os nu, velsign os alle!

Meta!

Salig Fred og Venſkab gjennemſtrømme
Eders Hjerter! Eders Brødreſolk!

(Olga gaaer for at kalde paa Kongen og Erkebispen)

Magnus, il til dette Moderhjerter,
Som du ſjenker Styrke til at døe!

(Omfavnelse)

Magnus.

Nei, leve bør du, leve, for at ſee
Vor Pagt fuldbyrdet ved vor Daad!

Meta.

Efter hiint det ſande Liv jeg længes:
Nei, min Magnus, lad mig villig døe!
See, jeg bad din Fader, end i Livet
Her at ſmykke mig med Dødens Dragt.
Her i denne Kiſte gjemmes Støvet,
Mens din Moders Aand omſvæver dig;
Dg ved hver en Daad, der adler Magnus,
Dobbelt føler Himlens Salighed.
See, min Søn, ſaa ſvinde Jordens Drømme:
Snart jeg raaber, ogſaa jeg har drømt,
Drømt at være Dronning! Danmarks Krone
Veier intet mod en ædel Daad! —

(Olga, Niels og Udger komme tilbage)

Kom, min Husbond, alle dine Sønner
Helligholde Fredens Feſt i Dag.

Kongen.

(Lægger de tre Brænders Hænder i hinanden)

Jeg haaber, ſnart jeg kommer Livets Kalk.

Dg har dens Levning end en Draabe Fryd,
Da skylbes den kun Eders Eenighed.

O! lever fredeligt, og døer, som Brødre!

Adzer.

Ja, lever fredeligt, og døer, som Brødre!

Kongen. (vinker)

Ved Fredens Glimt forsvinde Sorgens Mørke!

(Vorfallerne tændes)

Meta (sværmerisk)

Tænder Døden fine lyse Fakler?

Vinker alt hans sidste, hulde Bud?

Jordens Dagværk er fuldbragt: jeg kaldes.

Niels, hin Dødens Fakkel minde dig

Om din Metas lyse Flugt til Himlen:

Hist os venter, evig, evig Fred!

(Meta slumrer hen i Asmagt; Kongen knæler, og tager bettes
des Haand; de Andre gruppere sig rundt omkring.
Nonnerne synge, medens Dækket falder langsomt)

Jordens Rose blomstrer saare kort:

Nu den spirer, nu den vistes bort.

Lykken eier intet varigt Sæde:

En Himlen toner evig Glæde.

Himlen være lovet, som os gav

Blide Taarer ved den Frommes Grav!

Musiken bliver en Tidlang ved at udføre Sangens Thema, og
tager omsider en vilde Gang.

Fjerde Akt.

I.

Henrik. Ingrid. Lærner.

Henrik. (til Lærerne)

J kjender Eders Pligt. Enhver, der stræber
At tækkes Ingrid, lønnes kongeligt! —
Nu gaaer, og venter i Gemakket hist!

Ingrid.

Den lette Kunst, at tækkes mig, vil Lona,
Min troe Veninde, snarest lære Eder.

(Under disse Ord hilse Lærerne med dyb Erbedighed, og gaae)

Henrik.

Og nu velkommen, du, mit Kongerige,
J min, i vor, i Elfskovs Helligdom! —
D! lad os glemme, hvad forgangen er;
Fortjener Sorgen vel et varigt Minde?
Ja, smil, min Ingrid! Siig end eengang mig
Det Salighedens Ord: Du elsker mig.

Ingrid.

Jeg agter dig. Hvad sagde Margaretha?
Den gode Husbond vinder saare let
Et Hjerte, som for Pligten slaaer. Jeg agter
Min Henrik: ædel var din Adfærd mod
Din store Frænde Knud! D! Henrik, Henrik,

Elst ham oprigtig, som du svoer! Fortjen,
Som han, at yndes, at beundres! — Ven
Og Fiende hylde ham. — Ja, ikke sandt,
Du elsker Knud oprigtig, evig?

Henrik.

Knud,

Og atter Knud, og stedse Knud! Hvor er
Jeg da? Skal jeg paa dette Sted kun høre
Knud Lavards Roes?

Ingrid.

Tilgiv! jeg svoer

Min Olga nys, at stifte varig Fred
Imellem dig og Knud. End har dit Hjerte
Ei glemt vor Moders Ord. O! lad mig sværme!
I dette Bryst kan ingen Tanke skjules!
Hvor salig vil din Ingrid ikke prises,
Naar Olga, jeg og Knud, og du, naar vi
Som Søstre, Brødre, nei, som Engle leve.
Hans Venstreb hædrer dig for hele Folket,
Og Alt, Alt kan du vinde ved hans Vælde.
Jo mere Henrik elsker Knud, sin Broder,
Desmere skal din Ingrid elske dig.

Henrik.

(Har hert paa Ingrid med tiltagende, men halv undertrykt
Bitterhed).

Saa skal jeg skylde ham alene Alt,
Selv Ingrids Hjerte? — Dybt, ja, saare dybt
Fornedres jeg . . . Er det en Drøm? Er jeg

Den Kongesøn, som kaldes Henrik? — Den,
 Der sagde til sit Hjerte: Tryd dig nu!
 Thi Bryllupsglæden vinker! — Hvor er Bruden? —

(med bitter Latter)

Fordømte Gøglerie! det svandt! det svandt!

Ingrid.

Min Gud! hvad fattes dig? Hvi stirrer du.
 Med vilde Blik paa mig?

Henrik.

Mig fattes . . . Alt!

Nei! Intet! Intet!

(han søger at betvinge sin Bitterhed, og at hylle en roligere
 Fatning)

Hør! du sagde nys:

At ingen Tanke skjules i dit Bryst.

Saa hør, og svar mig: var det ikke dig,

Der før frivillig kom tilbage,

Frivillig bød mig Haand og Hjerte?

Ingrid.

Jo!

Henrik.

Seg siger: Hjertet! — Var det ikke dig,

Der selv ved Dødens Alter svor mig Troeskab?

Ingrid.

O! jo! jo! Hellig skal jeg holde, hvad

Seg svor.

Henrik.

Nei, tie, tie! — Var det ikke dig

Som jeg med Elskovs hele Glæde spurgte:
Min Ingrid, elsker du din Mand, din Henrik?

Ingrid.

Jeg veed ei, hvad du mener? See, jeg skjælder! —
Ja, jeg skal elske dig, som Pligten byder.

Henrik.

Dg hvilken Pligt fremtvinger, hvad jeg kræver?
Fribaaren er den sande Kjerlighed. —

Dg mere, mere føler Ingrid ei

For den, hun svor en evig Troeskabs Eed?

Ingrid.

O! Gud! gav Margaretha ei sin Haand
Til Niels, endskiøndt hun havde faaret Magnus?

Dg blev hun ei sin Husbonds hele Fynd?

Min Moders Aand omsvæver mig for evig. —

O! Henrik, stir dog ei saa gyseligt!

Henrik.

Hvad? jeg? — Jeg siger dig, mit fære Barn,

Man har bedraget mig, ret skammeligt

Bedraget mig . . . ved helligt Gøglerie.

Uflistet har man mig en from Forsoning,

Et alt for ædelt Løfte. — Knud,

Forhadte Knud, jeg tager Alt tilbage!

Kun Hevn erstatter mig min drømte Lykke,

Min tabte Salighed! — bort, bort, herfra!

Ingrid.

Guds fromme Moder, red, o! red mig Arme!

Henrik.

Kom hid! — Dg sæt dit aabne Blik paa mig! —
 Gjennem dette Die skuer jeg
 Ind i dit Sinderste. Dg hvilken Afgud
 Tilbedes der? — Din store Knud! — din Helgen! —
 Ha! saae jeg ikke ret? Hvi blegner du? —
 Dg jeg, som gav et Rige bort for Ingrid? . . .
 Kun Medynk føler du for mig, kun Medynk?
 Fortjener jeg den ringe Tiggers Skjebne? —
 Men hør, og skjelv! Dit Afgudsbillede
 Skal sonderknuses! —

Ingrid.

Dræb mig, Henrik, mig!
 Men spar den ædle Knud! for Olgas Skyld,
 For Fædrelandets Skyld, o! spar Knud Lavard!

Henrik.

Forvovne! hvad? Du tør end bede . . . hvad? —
 For ham, der stjal min hele Salighed?

(Ingrid har knælende omfavnet hans Kne: han river sig
 løs, og Ingrid falder med et Skrig overende. Lona
 og Lærnerne styrte ind, og ile hende til Hjælp.)

Bort! fører Eders Frue bort!

(Medens Lærnerne føre Ingrid bort, gaaer han til den ydre
 Dør, og raaber:)

Kom, Aage!

Henrik. Aage.

Aage.

Saaledes nyder I den første Nat?

Henrik.

Ha! tie — Hun elsker Knud! — Jeg er bedragen —

Aage.

Og hvad saa mere? Lammet spørges ikke,

Om det og villig byder os sit Liv:

Det smager ligesuldt.

Henrik.

Hy, Trællesjel!

Er Elskov Hælb, naar kun den ene frydes?

I Henriks Favn, selv der, der vilde hun

End drømme om sin Knud! — Fordømte Tanke!

Den brænder meer end Helveds Luen selv.

Jeg er bedragen, gyseligt bedragen;

Men gyseligt skal Henrik hevne sig.

Er dine Tolv tilstede?

Aage.

Her i Borgen.

Henrik.

Saa lad dem sadle deres Heste!

Aage.

Strax.

Henrik.

De bære Pandser?

A g e.

Under Kjortlen, ja.

H e n r i k.

Godt, godt! — Naar Magnus drager hen til
Thinget,

Saa støder I, som af en Hændelse,
Til Prindsens Følge —

A g e.

Vel!

H e n r i k.

Forstaaer du? Magnus

Bor ikke savne Folk, der strax forvandle
Hans mindste Bredens Vink til blodig Daad:
Forstaaer du?

A g e.

Vel, ret vel! det er kun Magnus,
Der dræber Knud.

H e n r i k.

Ja, gid han gjorde det! —

Kan det ei undgaaes, vel, saa laaner jeg
Ham Arme. — Gaae til Magnus! gaae! Jeg beder
Indstændig, at han strax, i denne Nat
Endnu vil høre min forhadte Skjæbne. —
D! gid det maatte lykkes! Gid jeg kunde
Udslette Dødens fromme Søglerie,
Som det i dette Bryst udslettet er!

Aage.

J vil paa nye bevæbne Prindsens Hæd
Imod den Fromme?

Henrik.

Ja!

Aage.

Th nu! Jeg har,
Hvad I behøver, Vidner mod den Fromme. —
Jeg taug, fordi jeg troede denne Nat
Bestemt til bedre Brug. Men nu!

Henrik.

Du drømmer!

Hvad? Vidner siger du?

Aage.

Ja, ja! — I hader

Den Fromme: godt, jeg hader ham ei mindre.
Thi drager han herfra, da mister jeg
Bothilde, Haabet selv, og . . . Men hvortil
Alt Dmsvøb? Ikke sandt? en sikker Dolk!
Behøves der vel mere? Han har længtes,
Saa siger man, at døe, som hellig Knud.
Giv ham et Sted i Paven's Almanak,
Han takker os endog — — —

Henrik. (ufaalmodig)

Men dine Vidner!

Aage.

Nu, nu! — Min Sivard, forðum Harald's Svend,
Paa Jagt og Røvertog hans kjeffe Svend,

Rom nys fra Harrested. Troe mig, han er
En listig Speider. — Prindsen har i Aften
Opfordret sine Mænd til Kongevalget.

Henrik.

Hvad? talte han for Knud?

Aage.

Just ikke strax.

Just ikke ligesrem. Man holder sig
Til Mandens Mening. — Vældig har han talt
Om egen, om sin Broders Udelmod;
Den Eiegodes Slægt opgiver Kronen.
Men nogle raabte høit paa Knud, og freg
Mod Magnus: strax paa Timen faldt hans Tone
Saa dybt, saa dybt. — Thi hører Prindsens Ord,
Og takker mig! — "Ja, sagde han troefuldig,
"Jeg selv har ventet det, kun lidet haader
"Vor Tale for Prinds Magnus: thi de Danske
"Erkjende Lavards hele Værd". — Nu spørger jeg
Er ei det hele blot Spilfægterier? —

Henrik.

Fortræffeligt! Det kan jeg bruge. Ja,
Jeg takker dig. — Du talte før om Vidner,
Din Sivard er kun eet.

Aage.

Hvad Bennen hørte,
Det har jeg ogsaa hørt, jeg vidner med.

Henrik.

Godt! godt! — Gå nu til Magnus! — Kald paa
Sivard,
Om det behøves.

Aage.

Nei, jeg selv skal tale.

(Aage gaaer)

3.

Henrik. (alene)

(taber sig i mørke Tanker, stirrer paa en Plet, og vaagner
omfider med et Gul)

Hvor er jeg? — Denne Sal saa festlig smykket?
Og disse Fakler? — (han slukker nogle) Døer, som Knud!
— Jeg kan

Ei taale Lys. — Hvor kan jeg skjule mig
For disse Helvedspinsler? — Ingrid! Ingrid!
Her saae min Drom et Paradiis. Jeg vaagner,
Jeg vaagner der, hvor Ingen, Ingen sover — —
Var det saa vanskeligt, at elske mig?
Har da den rige Gud for mig, for mig alene
Glet ingen Elffors Salighed tilovers?
Men om . . . Vær noisom, Henrik! Selv en Deel,
En ringr Deel af Ingrids Hjerte kan
Lyksaliggjøre dig. Var Niels ei glad
Bed Margarethas Haand? Og Ingrid blomstrer
I al sin Ynde blot for mig. — — Jeg Daare!
Jeg var saa stolt at dromme; snart skal Ingrids

Gjenskerlighed opflammer ved min Elskov.

Hun saae paa Knud og glemte mig for evig! —

Gjentagne Død! — Jeg kan ei glemme hende!

Jeg kan ei leve med, ei uden hende!

4.

Henrik. Ingrid. (i natlig Dragt)

Ingrid.

Tør Ingrid nærme sig? . . .

Henrik.

O! hvilken Vnde!

Ingrid.

Tilgivelse!

Henrik.

Gaae, sov! og drøm om Knud!

Ingrid.

O! Mand! lad Midnatsmaanen ikke blegne

Før du tilgivet har! — Jeg kan ei sove — — —

Skal Skrækken dræbe mig? Tilgiv! Tilgiv!

Henrik.

Og hvilken Brøde har jeg at tilgive?

Ingrid.

Frivillig var den ei. Men hør! jeg skriver,

Og da tilgiv for evig.

Henrik.

(betragter hende med bittert Velbehag)

Lad mig høre!

Ingrid. (med stigende Ebsmerie)

Du veed, lig Blomsten paa den vilde Mark,
 Et Ingrids Sjel ukunstlet, uden Tvang.
 Frivillig gav jeg dig min Haand. Thi Kognvold,
 Min Fader, bad mig. Min Faders Smil
 Var da min Barndoms største Fryd. Men al!
 Ei vidste jeg, hvad Elskov er.

Henrik.

Fordømt!

Ingrid.

Jeg kom til Roeskild, saae den ædle Knud,
 Og . . . ja! jeg solte Himlen i mit Bryst,
 Jeg solte mig forvandlet til en Engel.
 Jeg tænkte, Herren selv har sendt en Mand,
 Som viser Dyden os i jordist Dragt.
 Min Sølelse var Kjerlighed: jeg vidste
 Det ei. Min Henrik, kan du vredes? Siig,
 Var Ingrid ikke høist ulykkelig? . . .
 Frivillig kom jeg nu tilbage, Men
 Hiin Sølelse har Ingrid ikke lovet,
 Har Ingrid ikke kunnet love dig.
 Ved Dødens Alter svoer jeg evig Troeskab,
 Og Troeskab skal jeg holde dig i Livet.
 O! lad os bære vor saa lige Skiebne
 Med samme fromme Sind! Tilgiv, tilgiv!

Henrik.

Kan Himlen rumme tvende Soele? kan
 Et Hjerte deles? — Nei! jeg deler Intet

Med Knud! — Ha! den Forvorpne har en Gave,
 Som unaturlig synes; han har lært
 Af disse Munke, der forgude ham,
 Den sorte Kunst, at kunne ligegodt
 Fortrylle Mand og Kvinde. Dødelig
 Er han, som jeg og Magnus. Eller er
 Han skabt af andet Leer, end vi? Hvad kaldes
 Da Knuds uhørte Troldoms Kraft?

Ingrid.

Hans rene Kjerlighed til Alt, som aander.

Henrik.

Nei, nei! en Kunst, i Klosters Mørke dyrket,
 Den sorte Kunst udruster ham med Kraft:
 Den stjal et Hjerter, som tilhører mig,
 Den svinder kun med Knuds forhadte Liv.

Ingrid.

O! Gud! — Saa holder du den Gæd, du svær?

Henrik.

Aflistet Gæd er ingen Gæd. Lad mig
 Kun raade! gaae! Jeg skal undfrie dit Hjerter
 Fra Lavards sorte Tryllerie, og da
 Vil Ingrid elske mig.

Ingrid.

En blodig Mage?

Nei! Nei! han elskes aldrig.

Henrik.

Saa? du har
 Saa fast besluttet, ei at elske mig?

Ingrid.

Du dræber mig! (med pludselig Graad) D! Gud, du
veed, jeg kom,

For at formilde dette haarde Hjerte.

D! giv mig Margarethas vise Tale!

Henrik.

Behøves ei! jeg noies med at elskes.

Ingrid.

D ja, ja, ja! jeg skal nok lære det.

Med aabent Nie skal jeg agte paa

Dit Bink; med Omhed skal jeg pleie dig;

Og hver en Daad, der hædrer dig, skal glæde

Din Ingrid. Lov mig kun . . . D! Moder, nei,

Jeg kan ei tale . . .

Henrik.

Nu? hvad skal jeg love?

Ingrid.

Ik! . . . ei at myrde Knud!

Henrik.

Har jeg da sagt,

At jeg vil dræbe Knud? Vær roelig, Barn!

Endskjønt dit fromme Gøglerie just ei

Fortjener Tak; saa sværger jeg dog høit:

Min Haand skal ei besudles med hans Blod.

Ingrid.

(Styrter ned og omfavner hans Knæ)

D! Tak, Tak, Tak! Mit Liv tilhører dig.

Henrik.

(reiser og omslæbner Ingrid, som falder i en kort Afsmagt ved
hans Brøst)

Ha! døde hun! døde! . . langt heller slaae ei meer,
Du favre Bryst, end at du slaaer for Lavard! —

Ik! uden Knud! hvor salig var jeg ikke!

Ved Dødens Billed selv forskjønnedes hun! —

(hun slaaer Døden op)

Kom Ingrid, kom! Du trænger blot til Hvile.

Ingrid.

Først lad mig takke dig, min ædle Henrik!

(hun omslæbner Henrik, og ledes af ham til de inderste Væ-
relser)

5.

Henrik. Hage. Magnus.

Hage.

(gaaer rast hen til Henrik, og siger sagte)

Han følger mig i Hælene.

Henrik.

Godt, du bliver

I Gangen paa din Post.

(Hage taber sig for Magnus, og gaaer)

Magnus.

Nu? har du hørt?

Og kan du troe?

Henrik.

U! Spørg, om jeg kan tvivle:

Du er bedragen, kongelige Frænde,

Bedragen, just, som jeg.

Magnus.

Som du?

Henrik.

Saa snildt

Indbydes vi til from Forsoning: selv
Din Moders fredelige Sind, og Dødens
Halvmørke Helligdom misbruges. Og
Hvorfor? At dyffe dig i Trygheds Søvn. —
Man overrasker mig med Ingrid's Møde;
Uventet kommer hun, og byder mig
Sin Haand; jeg troer at elskes; ha! fordømt! —
Paa dette Sted, i Cenrum har hun selv
Mig sagt: hun elsker Knud, den lede Trolld!

Magnus.

Din Ingrid er dig troe. Hvad vil du mere? —

Henrik.

Ha, meer, hvor Alt, hvor Ingrid's Hjerte savnes? —
Dog nei! bort, bort med det, der Henrik saarer!
Det gjelder dig, min Frænde, dig, min Konge. —
Fornæderie bør straffes. Op, til Hevn!

Magnus.

Du hader Knud! Grindrer du min Fed?
Bagtaler du min Frænde; ha, saa skjels!
Og nu, beviis, at Knud ei mener ærligt,
Hvad han saa helligt lover.

Henrik.

Knud! — Hvo kan

Randsage Mandens Jnderste? Men nok!
Min Magnus bliver aldrig Danmarks Konge.

Magnus.

Hvorledes?

Henrik.

Seer du ei den hele Plan?

Som Harald, drage Knuds saakaldte Brødre
Gjennem Landet, for at stemme Folket.

For dig? O jo! Knuds Edelmod henriver

Til høi Beundring; og et henrykt Folk

Vil krone ham, ei dig. See, det er Tingen!

Magnus.

Guds Lyn!

Henrik.

Som Harald heel troeskylbig sagde,

Saa vil det ogsaa gaae paa Thinget selv:

Kun saare lidet baader, sagde han,

Vor Tale for Prinds Magnus: thi de Danske

Erkjende Lavards Værd. So mere Knud

Nu taler varmt for dig, desmere vil

Det hele Folk beundre ham: og krone . . .

Hvem mener du? . . .

Magnus.

Guds Lyn! ja, du har Ret!

O! kunde jeg . . . Nei, nei! det er umueligt!

Henrik.

Hvad er umueligt?

Magnus.

Kunde jeg formode,

At Knud alligevel var Hyllet . . . Nei!

Ufgrundens Fyrste selv har ingen Hevn,

Der kunde møtte dette Bryst. — Dog nei!

Det er umueligt.

Henrik.

Mueligt eller ikke

Min Magnus bliver aldrig Danmarks Konge!

Magnus.

Dg Danmark trænger til en stridbar Konge!

Dg Knud bør holde Ord!

Henrik.

Ja, ganske rigtig!

Meeneberen med eller uden Villie,

Meeneberen fortjener Straf.

Magnus.

Den skal med Tordnens Bælde ramme ham!

Ja straf! . . .

Henrik.

Hvorhen?

Magnus.

Jeg sender Bud til Lavard . .

Henrik.

Hvorfor?

Magnus.

Blot for at minde ham om Løftet,

Betids at møde,

Henrik.

Godt! — Men hør og hør! —

Magnus.

Ha! jeg skal ryste hans Samvittighed!

Han skal ei følge nogen lønlig Plan. —

Henrik.

Men roeligt, Frænde, roeligt! — See, jeg troer,
At Knud for Alvor giver Slip paa Kronen.

Magnus.

Selv du?

Henrik.

Nu ja! Hvad gavner Mandens Forsæt?

Ihi Folket kaarer ham alligevel. —

Hvad bør du gjøre? Hør og prøv mit Raad! —

(med megen Vægt)

Du kræver først en hellig Eed, at Knud,

Om han end kaares, ei vil tage Kronen.

Magnus.

(omfavner ham med Hefstighed)

Den Tanke kom fra Himlen: Tak, min Frænde!

Og vægrer Lavard sig, ved Gud! da er

Han aabenbar en Hykler. — Bort! — Farvel!

Henrik.

Farvel! — (med bitter Latter) Ha, gaae til Kamp, og

Blod og Mord!

Du er kun Henriks Glavind. — Knud vil vrede!

Hans Død er vel saa helligt, som en Eed.

Thi vil hans høie, stolte Sind fornærmes! — Hevn
Jeg skifter Hevn! — Nu ned til Aages Svende!

(han gaar)

6.

Knuds Gemal.

Hartvig. Knud.

Hartvig.

(staar som Vagt ved den indre Dør og lytter)

Han sover ikke. — Nei! han gaar med stærke
Og faste Skridt, som Een, der overveier
Et Riges Skjebne. — Ja! jeg maae! — jeg bør. —
Jeg gyser! nu just slog det Tolv! (aahner Døren)
Min Hertug!

Knud.

Saa silde?

Hartvig.

Gid det var kun ei forsilde!

Knud.

Hvad vil du da, min Ven?

Hartvig.

Hvad Bennen bør . . .

Udvare dig, Knud Lavard.

Knud.

Saa alvorligt?

Hartvig.

Jeg har et vigtigt, et alvorligt Ord
At sige dig. — Forræderie! Vagt dig!

Knud.

For hvem?

Hartvig.

For Henrik!

Knud.

Og hvad veed du da?

Thi for en blot Formodning blegner du,
Min Broder, aldrig.

Hartvig.

Aldrig! Nei, jeg veed,

At Nage skjuler her en leiet Skare.

Jeg kjender disse Karle; hver af dem

Bespotter Gud, og tør med aabne Dine

Nedstyrte sig i Svovelhavet. Nu?

Hvortil har Nage leiet Stiemænd? Er

Han ikke Henriks høire Haand? Kan Nage

Betale disse Trælles Salighed?

Hans Hu er Mord, hans Løn Bothildes Haand.

Knud.

Det veed jeg.

Hartvig.

Krist! og du saa roelig?

Knud.

Ja!

Thi her! vor Moder Margaretha har

Forsønet os for evig.

Hartvig.

Hellig Krist!

Dg paa en Henriks Løfte floeler du?
 Ja, jeg begriber vel, at Dødens Syn
 Kan røre Syndens haarde Hjerter. Men
 Hvorlænge dvæler da den bedre Tanke
 I sligt forhærdet Bryst? O! Knud, din Sjæl
 Foreenes med en Henriks Sjæl, naar Solen
 Foreenes med den sorte Nat . . . ret aldrig!

Knud.

Frygt ei, min Ven! Jeg lover Barsomhed.
 I Morgen vælges Kongens Eftermand,
 Dg vi . . . vi drage bort i Fred.

Hartvig.

(med heftig Uælske) Det er
 De hellige tre Kongers Dag: i Morgen
 Skrinlægges nok en fjerde hellig Konge! —

(han rejser Knud til Vinduet, og stirer med heftig Bemod
 paa Himlen)

Ha! seer du? seer du, Lavard?

Knud.

Hvad? min Broder!

Hartvig.

I Skyn truer Maanen, som en De
 Af Blod! Saaledes stod den og den Nat,
 Da den bebuded' os de Danstes Fald
 Ved Lytkaborg. Den De af Blod betyder
 Nu Sjællands blodbestænkte Ring. — Ha, seer Du?

Anud.

(omfakner Hartvig)

Min gamle Stridsmand, du, som aldrig kjendte
Den lave Frygt, hvi frygter du for mig?

Hartvig.

Ja, sliig mig, Anud, hvi frygter jeg for dig?

Hvi banker dette gamle Hjerter mere,

End i mit første Slag? — Har denne Frygt

Slet intet at betyde? — Herren sender

Ei mere sine Engle ned til Jorden:

Han sender dig en Ven.

Anud.

Hvad kan jeg gjøre

For din, ei for min egen Noelighed?

Hartvig.

Du drager hen til Thinget?

Anud.

Snart.

Hartvig.

D! tag

Et større Følge med, og dine Vaaben!

Anud.

Tilbyder Thingets Fred ei Tryghed nok?

Hartvig.

Selv Kirkens Fred, det veed du selv, har eengang

Ei kunnet frelse hellig Anud.

Anud.

Velan!

Min vakke Hartvig, jeg tillader dig,
 At følge mig i nogen Graastand: tag
 Saa mange Folk, du vil, og agt paa Faren!

Hartvig.

Mit Hjertes Tak! jeg skal omsvæve dig,
 Som Falken kredser om sin Ungels Rede. —
 Jeg rider strax.

Knud.

Farvel min Ven!

Hartvig.

Farvel!

7.

Knud. Olga.

Knud.

Hvor lykkelig er jeg! En Ven, en Hustru,
 Et Folk! Af Alle elstes jeg saa troefast!

Olga.

(aabner den indre Dør, stirrer paa Knud, kommer langsomt
 frem, og siger med en svag, bemodig Stemme)

Vor Moder . . .

Knud.

Død? . . . Ak! Himlen være lovet!

(Knud omfavner Olga, som græder ved hans Barm)

Himlen være lovet, som os gav

Blide Taarer ved den Frommes Grav!

(stor Pause)

Hun har velsignet dig, min Olga, dig,
 Hvis Haand jeg ene skylder hendes Dmhed!

Olga.

Hun har velsignet Alle, Alle, Alle!

Ak! hendes Død var blid, som Barnets Slummer,
Det sidste Dieblis alt Salighed! —

"Jeg takker Gud, at Fredens hulde Seraph,

"Udbreder sine Vinger over dig,

"Min Niels, som over hele Kongehuset,

"Dg hele Danmark! — Fredens Seraph vinker!" —

Saa døde hun!

Knud.

Dg hviler alt i Fred.

(Knud omfavner Olga med en heitidelig Begeistring)

Om søie Tid, min Olga, være da

Vor Død, som Moder Margarethas Død!

Olga bryder ud i stærkere Graad, slider sig sagte løs, ser
med inderlig Vemod paa Knud, og gaaer med lang-
sommere, vakkende Elridt til det indre Børrelse.
Hartvig træder raff ind; men bier, indtil Olga er
gaaet).

8.

Knud. Hartvig. Sivard.

Hartvig.

Et Sendebud fra Magnus!

Knud.

Dvæl saa længe!

Hartvig.

Tag dig i Agt, Knud Lavard!

(Hartvig aabner Døren for Sivard, og siger til ham)

Eders Sværd!

Sivard.

Hvorfor?

Hartvig.

Saaledes er det Skik.

Sivard.

Saa tag!

(Hartvig træder uden for, uden at lukke Døren)

Knud. (seer skarpt paa Sivard)

Jeg kjenner dog min Frændes Folk: men Eder . . .

Sivard.

Jeg er af Henriks Følge, valgt, at gaae
Hans høie Frændes Grinde.

Knud.

Det er?

Sivard.

Hans broderlige Bøn, at I, vor store,
Tilbedte Hertug, ei vil glemme, tidlig
At møde hist i Skovens Ensomhed;
Der ønsker han at overveie Alt,
Hvad Eders sjældne Wiisdom har udtænkt,
For fast at grunde Dannerigets Held.

Knud.

Behøves den Grindring? Knud skal møde.

Sivard.

(nærmer sig hemmelighedsfuldt, og taler saglere)

Endnu et Grinde! — Mit eget! — Hører!

En Fremmed, som beundrer Hertug Knud,

Udvarer Eder. (han trækker et Pergament frem)

Vil I læse? Seer!

Medens han med den venstre Haand rækker Hertugen Pergamentet, trækker han med den høire en Dolk, og stöder til. Knud har med roeligt Blik iagttaget alle hans Miner og Bevægelser, endstønt han lader som om han vil læse: og i det afgørende Øjeblik, griber han Sivards Haand saa kraftfuldt, at Dolken falder.)

Knud.

Ha! lumfte Stiemand!

(Hartvig iler hen med Dagten, som binder og baster Sivard)

Lad ham leve, Hartvig!

Sivard. (Hyrer ned)

Tilgiver mig! — Mit Liv! — D! hører mig!

Hartvig.

Har jeg nu Ret?

Knud.

Opfyldt er alt din Spaadom,

Og du kan være roelig!

Hartvig.

Ja! Maaskee!

Knud.

Saa reis dig, Træl! — Oprigtighed! Maaskee

Kan Livet dig forundes. — Siig oprigtig,

Har Henrik eller Magnus leiet dig?

Sivard.

Til dette Skridt har ingen leiet mig.

Knud. (med hei Andagt)

O! Gud, jeg takker dig, at dette Hjerte

Ei nodes til at ringeagte dem — — —

(benedig)

Ulykkens Træl, har Knud fornærmet dig?

Sivard.

Du har tilintetgjort mit Held, mit Liv!

Knud.

Hvad? Jeg?

Sivard.

Erindrer Skalden Sivard!

Knud.

Sivard?

Sivard.

I Bardevik gav dig Lothar et Følge:

Blandt dem var jeg.

Knud.

Den træffe Smigrer du?

Sivard.

Saa kaldte mig din Stoltthed tidt:

Du lod mig gaae. Banceret blev jeg jaget

Fra Keiserhoffet bort. Jeg hader dig:

Thi Nød og Skændsel pidsker alt i Nar

Og Dage mig fra Land til Land. Jeg tjener

Prinds Henrik; thi han hader dig til Døden.

Alene vilde jeg i denne Time

Fortjene Banemandens rige Løn.

Jeg var en Stymper, og fortjener Straf.

Knud.

Men var du da saa reent forblindet? Saa

Du Bagten ei? og at min Død blev din?

Sivard.

D! nei! — Befal, at jeg befries! —

(Hertugen vinker, at man skal befrie ham og agte paa ham.

Sivard gaar hen til en liden Dør i Forgrunden, og
tager en Nøgel frem)

Et Spring! og denne Nøgel! Fri var jeg!

Jeg kjender hver en lønlig Gang i Slottet.

(han træder hen til Hertugen og leverer ham Nøglen)

Jeg var en Stymper, og fortjener Straf.

Men skal jeg leve, som jeg ønsker, vel,

Da vil jeg skulde dig alene Livet. —

Knud Lavard, har du lært at kjende mig,

Den trædske Smigrer?

Knud.

Daare, brug dit Mod

Til ædel Daad! En Smigrer og en Stiemand

Forenes vel saa let, som Gift og Dolk. —

Tilstaae frimodig, har min Frænde Henrik

Forsamlet flere Stiemænd?

Sivard.

Jeg har talt,

Og tier nu paa Pinebænken selv.

Knud.

Min Hartvig, før ham bort! bevogt ham nøie!

Hartvig.

Andvige skal han ei, og kaldtes han
Beelzebub!

Sivard.

Jeg, Sivard, flygter aldrig!

(Hartvig og Vagten fører Sivard bort; Knud gaar til det
indre Værelse. Døkket falder rast)

Femte Akt.

Harrested Stov. En halv Kreds af Stene, i Midten den
første og høieste Steen,

I.

Hage. Povl. Adam. Andre
Stiemænd.

Hage.

Yes! her er Stedet. — Herligt! End har Ingen
Indfundet sig — Velan! Grindrer I
Vort Løsen? —

Alle.

Hellig Knud!

A g e.

Vor Mandboms Pligt?

A d a m.

At knuse den, som Kongesønnen hader.

P o p l.

At finde hver en Plet, hvor Livet luer;

Og slukke Livets sidste Gnist for evig.

A g e.

Prinds Magnus hader Knud, som vi: han falde!

Saa bruger, du, din djerpe Køl, du,

Din lumste Dolk, I Alle Mod og Vaaben!

A l l e.

Bort Mod og Sværd!

A g e.

Det gjelder nu vort Liv,

Bort eget Liv. Erindrer vel, at Sivard

Er fangen.

A d a m.

Stig, hvi dræbte han sig ei,

Den Nidding?

A g e.

Mænd, tilstæder I, at Knud

Tør dømme ham, tør dømme Een af os?

A d a m.

Vi dømme Knud! han bløde, den Forbavne!

P o p l.

Den bøde Hertug glemmer nok at dømme.

Aage.

Ja, ganske rigtig! — Seer, den fromme Hykler
 Fortryller Alt, men kan dog aldrig skjule
 Sin vise Plan for os. Hvi følger Hartvig,
 Den dyrebare Hartvig ham i Hælen
 Med væbnet Magt? Mens Kongens Søn i Tryk-
 hed

Her møder med et lidet Følge. Siger,
 Hvortil de Vaaben her ved Fredens Høitid?
 Thi har og Prindsens ædle Frænde Henrik
 Opfordret os, som Mænd, at vaage — Henrik
 Er gavmild — Rast! jeg hører Stemmer! —
 I skjuler jer bag Træer hist i Krattet,
 Jeg bliver her i Tegens hule Stamme. —
 Saa snart vort Løsen toner, vinker Døden!

(Alle skjule sig)

Aage.

Ret snart, min fromme Trold, ret snart skal du
 Med al din Stoltthed ligge her i Støvet.
 Ja, søl, den ringe Krigers Sværd,
 Det veier meer, end Vendsens gyldne Scepter! —
 See der! — vor Prinds! — hans Utaalmodighed
 Har ikke kunnet sove.

2.

Aage. Magnus. Følge.

Magnus.

Her er Thinget!

Saa var jeg dog den første! (til sit Følge) Gaaer! —
 (Aage nærmer sig med himmelighedsfuld Verbødighed)

J her?

Aage.

Min Husbond sender mig forud i Hast,
 Det synes ham mistænkeligt, at Knuds
 Troefaste Rytter Hartvig, just den samme,
 Hvis Frækhed ikke dømtes, følger ham
 Med væbnet Magt.

Magnus.

Herhid?

Aage.

Herhid til Thinget.

Magnus.

Besynnderligt!

Aage.

Min Husbond vil betrygge
 Vor Kongesøn, og snart vor Konge: thi
 Vil Henrik møde med et væbnet Følge.

Magnus.

Min Frændes Dmhu fiender, ærer jeg.
 Jeg har et Sværd! Og dette Sted er helligt. —
 I bringer ham min Tak, min Hilsen! Gaaer! —

(Aage gaar ud paa høire Side, hvor den almindelige Lande-
 vei forudsættes at føre til Skoven; men uset af
 Magnus lister han sig bag Træerne omkring til den
 venstre Side, og skjuler sig i en buul Eeg)

Magnus.

Paa dette Sted skal min, skal Danmarks Skjebne
 Afgjøres! — Hvor mit Hjerte banker! — Knud,
 Du dvæler længe! Dog desbedre! Her
 Skal Eensomhed og Thingets Helligdom
 End eengang minde mig om al min Pligt —
 Paa denne Steen stod forbum Knud den Store;
 Og hvad han bød i Krig og Fred, det hørte
 Med lydig Grefskygt ei Danmark ene,
 Det hørte Vests og Østerhavets Folk. —
 Ja, Danmark, ja, mit Sværd skal atter lænke
 Det hele Nord til din ældgamle Throne! —
 Men eier du den alt? — Knud holder Ord!
 Forkastes jeg alligevel — o nei!
 Jeg fødtes til den Pligt, at hæve mit
 Nedsunkne Danmark op til gammel Hæder.
 Men hvis — den blotte Tanke jager Luen
 Igjennem Marv og Been — Ja, Danske, ja
 Banæret slygter jeg til Gothariget,
 Og Hevnen skærper et forhaanet Sværd. —
 For Alting roelig, Magnus! her i Kredsens,
 Her feirer Klogskab over Mod og Styrke. —
 O! Knud, hvo lærer os, at kjende dig?
 I Helgner, som saa sjældent jeg bebyrder
 Med overflødig Bøn, udfolder her
 Min Frændes indre Sindelag for mig,
 Som paa en hellig Dag den stedse skjulte,

Kunstrige Altertavle lukkes op. —
 Jeg troer, han kommer! ja!

4.

Magnus. Knud. (i dansk Dragt)

(I denne Scene er det yderst vigtigt for det Hele, at Skuespilleren i Begyndelsen udtrokker al den Selbbeherskelse, hvormed Magnus søger at undervinde sin naturlige Hefstighed og Brede. No længere denne Selbtrang varer, des heftigere er siden det Udbrud, der drøber Knud.)

Magnus.

Velkommen Knud! —

Hvad seer jeg? Knud i nordisk Dragt? Hvorfor?

Knud.

Selv Smaating bør en Taler ei forsamme:

Det lærte jeg i Gaar. Paa Thinget er

Jeg ikke Bændens Fyrste.

Magnus.

Hyklarie!

Du ynder sassisk Dragt, og vil bestikke

Mit Folk.

Knud.

Ja, ja, for ret at kunne tale

Din Sag.

Magnus.

Jeg kan ei yde dig den Tak,

Du kræver. — Glemme vil jeg det og Andet —

Men hør! jeg har indbudet dig. Alt længe
 Har Magnus ønsket Mand mod Mand i Centrum
 Paa eengang at afgjøre, hvad der er
 Imellem os. Kan du med Taalmod høre?

Knud.

O! tael, jeg taaler selv Bebreidelser.

Magnus.

Jeg agter dig; thi stedsse var du tapper.
 Men hylde dig som Danmarks Konge, nei,
 Det kan jeg aldrig. Knud den Stores Septer
 Bør ei forvandles til en Hyrdestav.
 Fortæller ikke hele Folket os,
 At end hans store Skygge her i Skoven
 Om Midnat vanker? Ak! hans Klage
 Bebreider os det tabte Breiland, Havets
 Udstrakte, tabte Kyster. Ja, det var
 Min Barndoms Drom, min Ungdoms Haab, det er
 Mit Forsæt, at gjenvinde Danmarks Hæder!
 Blot derfor bør Knud Lavard ikke krones.
 Thi Sværdet bruger du, naar Fienden truer;
 Og hader, hvad din falske Wiisdom kalder
 Unyttig Krig. Skal Danmarks aabne Kyst
 Bestandig stjelve? Herse skal mit Land
 Fra Heklas Top til Gardarigets Sletter:
 Og derfor kræver jeg den danske Krone.

Knud.

Den vorde din!

Magnus.

Du taler stolt, men ogsaa

Opriktigt? Uforklarligt er dit Sind.

Har ei Uergjerrighed behersket dine,

Som mine Barndoms Dage? Skal jeg troe,

At du velvillig rækker mig en Krone,

Som Gildets glade Broder Guldpokalen?

Knud.

Uergjerrig er jeg. Men den Tre, Magnus,

Som dette Hjerte fylder, hæver sig

Langt over alle Jordens Kroner. — Tys!

Din Moder døde. — Føler du, min Frænde,

Ei hendes Aand, som Baarens blide Pust?

D! vist omsvæver hun os her! — Hun sagde:

Selv Danmarks Krone veier intet mod

En ædel Daad. —

Magnus.

D! lad os glemme Sligt!

En Krone smeltes ei ved Qvindetaarer:

Og stort er Tyrstens Kald, at styre Jorden.

Hans Villie vorder Folkets Lov og Hæder.

Seg vil, og Dan behersker atter Havet.

Men tør jeg ville? Vælger Folket mig?

Knud.

Seg haaber, ja!

Magnus.

Du haaber blot? Hvo staar

I Veien uden du? Thi Harald, Erik,
Og Henrik agtes ei.

Knud.

Min hele Slægt,
Skialm Hvides Sønner, alle mine Venner
Forene sig med mig, at kaare dig.

Magnus.

O ja! man har fortalt mig Meget. Skal
Jeg troe paa Eventyr? — Og uvis vente,
Indtil et Vælg maa skee for evig har
Bestemt min Skjændsel? — Nei! vi to, min Frænde,
Og ene vi bestemme Danmarks Skjebne.

Knud.

Hvorledes? Folkets Ret til frit at kaare,
Den kan og tør ei nogen Konge krænke.

Magnus.

Og vil jeg det? — Og vælger Folket da
Med sand og roelig Frihed, naar din Tale
Ulvældig styrer det, som Stormen Bladet? —
O ja! jeg veed, jeg troer, at dine Mænd
Indtage Folket. Om for mig? — O! Knud,
Det smerter mig, jeg kan dig ei begribe. —
Som Brødres, var vor Barndom, ligt vort Sind,
Vor Leeg var Kamp, vor største Fryd en Seier.
Men nu, alt længe kender jeg dig ei.
Du synes tidt at hylde Dyden ene,
Og tidt — hvor meget synes Hyklarie! —
Thi her, og vær oprigtig! Vil du, Frænde?

K n u d.

Dg har jeg nogensinde dulgt en Sandhed?

M a g n u s.

Det synes Udelmod, naar Eriks Slægt
Frivillig giver Slip paa Kronen? Ikke? —

(her ved Erindringen om Henciks Ord, bliver Tonen bitter,
og Bitterheden til stigende Brede)

Men velberegnet var den Plan. — I taler
Saa varmt for mig? — O jo! Jeg hører alt
Den Kunst, hvormed du snart vil anbefale
Din arme Frænde. Folket vil beundre
Dit høie Sind, og vælge . . . hvem? min Frænde?
Den ædle Knud!

(med den højeste Grad af Bitterhed og Bægt)

Ei sandt, det venter du?

K n u d.

O! Himlens Gud! — Jeg blues! — Hvad, min
Frænde?

Fortjener jeg da sig en lav og nedrig
Beflyldning? —

M a g n u s.

(den Brede troer at tale roeligt, medens han udaander idel
Flamme. Derfor var Declamationen her udstroffe
aaagende Bitterhed)

Ha! Fordømt! Du vredes? Du?
Mens jeg, som skal tilintetgjøres, taler
Saa roeligt? — Hør! Jeg vil ei domme dig,
Men kan det ikke gaae paa Thinget her,
Som nys i Haraldsborg? Uvis om Skjebnen,

Saa træder Magnus ikke frem paa Thinget.

Og hvilket Pandt er Ord? En Lustning blot.

Thi hør! imellem tvende Ting du vælger.

Bed hellig Eed du lover, ei at tage

Den Krone, som de Danske række dig.

K n u d.

O ja! jeg lover freidigt, ei at tage

Imod de Danstes Krone.

M a g n u s. (rækker ham sit Sværd)

Vel! saa sværg

Bed Sværdets Kors en hellig Eed!

K n u d.

Hvortil

En Eed?

M a g n u s.

Jeg siger: sværg!

K n u d.

Vil du

Fornebre mig? Naar svigter Knud sit Løfte?

M a g n u s.

Bed alt, hvad helligt er, jeg siger: sværg!

K n u d.

Jeg sværger aldrig. Ingen Dødelig

Skal tvinge mig til Selvforagt. Er jeg

En Træl, hvis Ord ei gjelder uden Eed?

M a g n u s.

Du sværger ikke? Ha, fordomte Hykler!

Bed Munkeviisdom kan et Ord fordreies,

Forstaaer du? — Træk! det er min anden Bøn. —

En aaben Kamp alene kan bestemme
Vort Lod: og falder jeg, da var det Skjebnens
Beslutning, at vort Danmark ei skal herste.
Thi drag dit Sværd til aaben Enkamp.

Anud.

Du raser, Frænde! Her, hvor Freden byder?
Jeg drager ei mit Sværd imod min Konge.

Magnus.

Du tvinger mig til Raserie, du Høkler!
Hiin hellig Kreds af Stene byder Fred:
Her uden for beskærmer Intet dig.
Thi drag dit Glavind, eller jeg, ved Gud!
Jeg hugger til! . . .

Anud.

(træder rask til Magnus, holder hans Arm, og tager ved et
liøkt Greb hans Sværd)

D! ras ei mod dig selv!

Høimodig vie, til Dagens Færd er endt!
I Morgen lover jeg at møde, hvis
Vor anden Konge da end kræver det.

Magnus.

Du haaner Magnus? Giv mig Sværdet! Giv
Mig Sværdet!

Anud.

Ja! men lov mig først min Fred.

Jeg nøies med dit Ord.

Magnus.

Giv mig mit Sværd!

Og uden Forskrift! — Ha, jeg kjender dig,
Du lumste Høfler! Ja, din danske Dragt,
Din Skare, som bevæbnet drager hid,
Den Lumskhed, som undriver mig mit Væge:
Alt røber dig! — Vil du forhaane mig?
Er jeg en Vaabendreng? — Nei, Kraft mod Kraft!

(Magnus springer med rasende Styrke hen til Knud, undriver ham Sværdet, og hugger: Knud sejer at undvige, for at trække, og gaaer Skridt for Skridt baglæds)

Hage.

(raaber igjennem et Horn, hvorved hans Stemme vorder uafhængelig)

St. Knud!

(Adam, Povl og de andre Stiemænd ile til Knud, som sægtende med Magnus forlader Skuepladsen)

Hage.

(kommer frem af Begen, og seer med ondskabsfuld Glædesryd paa Kampen)

A ha! — Modtag din Krone, Knud!
Saa ret, min Adam, første Synder! ret!
Det var et Kæmpeslag! — Han faldt! han faldt!
Fordømt, at Hages Sværd ei leger med! —
Saa ret, min Povl! — D! lad ham ikke pines
Forlænge! — Lavard længes efter Himlen! —

Aage. Henrik.

Henrik.

Har nogen seet dig?

Aage.

Nei!

Henrik.

Lad dine Mænd

Forsvinde!

Aage.

Førgter ei! De kjende Skoven. —

Men faldt han sikkert?

Henrik.

Gid jeg var saa vis

Paa Himlen! — — Lad dem flye! — der stimles
Folk

Fra alle Kanter hid til Thinget. — Til! —

(Aage gaar)

Aden for høres tiltagende Tøgtning og Lummel, Jammer-
strig og blandede Stemmer. I Baggrunden drages
Adzer med Klerkerne, Ubbe med mange Thingmænd
ind i Kredsen under høitidelig Musik. Nogle Sties
mænd flygte over Skuepladsen: Magnus forfølger
dem med dragen Sværd. Snasnart han ser Henrik,
springer han med bloftet Hoved, med slagrende Loffer
o. s. v. hen til ham, og griber ham.

Henrik. Magnus.

Ha! dig, de fule Anders Hovding, dig, —
Saa har jeg dig! — Kom med!

Henrik.

I Himlens Navn,

Hvad er der skeet?

Magnus.

Jeg viser dig et Syn,

Hvorved dit hele Helvede forblindes!

(Magnus drager Henrik bort med sig. Imidlertid har Forvirring og Tummel ogsaa pttret sig i Kredsene. Nogle aie bort, Andre komme i en Hast. Overalt ber Sknepladsen saa meget inueligt fremstille den hoieste Grad af Ubished, Frygt og Angest.)

Thinget.

Udzer.

O! siger, hvilken uhort Daad ubaander
Her Frygtens Pest? Forsamles vi til Kamp
I Fredens Helligdom? Hvad truer os?

Ubbe. (træder van Heistenen)

I Danffe, Kongen sørger. Eders Dronning
Er død i Nat. Jeg staaer i Kongens Sted.
Vee mig! Thi Dagens Færd vil vist nok saare
Hver Danff, hvert ærligt Hjerte. Tvinger Eder

Til Roe! Jeg aner Udaad. Bished faae
 Vi snart. — Til Kongevalget troede vi
 At møde: til at domme, sættes Thinget.

(Ubbe vinker. Den sædbanlige korte Nationalmusik tilfjende.
 giver, at Thinget er sat.)

8.

De forrige. Tokko. Ebbe, og deres
 Mænd.

Tokko.

Hvi dvæle Danmarks Mænd i Fredens Kreds?
 Til Hevn! Til Hevn! vor Knud er død!

Ubbe. (og mange Stemmer)

Knud Lavard?

Ebbe.

Er myrdet!

Adzer.

Gyseligt!

Ubbe.

Af hvem? Lær I

Fremstaae som Klager?

Tokko.

Hele Danmark klager

Mod Magnus, Kongens Søn. Thi Danmark tabte
 Sin første Mand i Dyd og Storhed!

A

U b b e.

K a n

J, Tokko, da bevise Klagens Ord?

(Tokko og Ebbe træde frem med oploftede høire Haand, som til Eed.)

T o k k o.

Skialm Hvides Sønner sværge høit: vi saae
 Vor Knud i Kamp mod Magnus. Flere Stridsmænd
 Frembrød, at hjelpe Magnus mod den Eene.
 Vi fløi. Og Hartvig iulte. Men vor Knud
 Var dræbt. Vi streed: den djerpe Hartvig faldt
 Ved Herrens Side. Magnus vendte nu
 Sit Sværd mod hiin fornummet Skare. — Seer,
 I Danske, mere kan vi ei bekræfte!

9.

De forrige, Harald, Erik, og deres Mænd.

(Knud Lavards Liig, bedækket med den blodige Kaabe, bæres ind paa Skjolde med sammenslettede Grene, og sættes ned for Høistenen).

H a r a l d.

Knud Lavards Brødre kun tilkommer Klagen. —
 Jeg kræver Blodhevn! Blodhevn! Blodhevn! —
 Dommer! —

Her ligger han i Blod! Og hvilken Straf
 Ber ramme Lavards Morder? — Jeg forlanger,
 At Magnus stævnes flux for Folkets Domstoel!

Erif.

Prinds Magnus og Prinds Henrik sternes begge.

Ubbe.

J vover Livet ved uhjemlet Klage!

Vedbliver J?

Harald.

Vi stævne begge Frænder.

Ubbe. (til Herolden)

J Kongens Navn forkynd da begge Prindsfer,

At Lavards Brødre stævne dem for Mord!

(Kort Musik. Herolden gaaer: men i det samme Dieblif træder Magnus ind, og fører Henrik med sig)

IO.

De forrige. Magnus. Henrik.

Magnus.

Her er jeg! — Blegner J for Rainsmærket

Paa denne Pande? — Kræver du din Broder

Tilbage? — Ja, jeg siger, han var bedre

End du, og du, og — alle Qvindens Sønner.

Den syndefulde Jord var alt for ringe,

At eie ham. Thi drog han bort fra Eder

Til sine Brødre hist. — Hvad vil J? —

Harald.

Retfærdighed!

Magnus.

Den søger du paa Jorden?

Den døde med Knud Lavard.

Harald.

Danske Mænd,
 Jeg raaber Blodhevn over Magnus. Hører
 Min Broder Erik, medens jeg fremstiller
 Et Vidnesbyrd. — Saa tael! Knud Lavard værdigt!
 (han iler bort)

Erik. (træder paa en Steen)

O! Danske, venter ei, at Broderhertet
 Kan tolke mageløse Sorg. Har jeg
 Knud Lavards Talegaver? Ak, den Stemme,
 Der lød for Viisdom, Dyd og Danmarks Hæder,
 Der end i Gaar nedtorned Had og Uvind,
 Den tier nu for evig! Brede ei,
 At jeg, til Sværdet fød, til Drøg vant,
 Ei holder Smertens Taare meer tilbage!

(han træder hen til Liget, og drager Dækket bort fra Ansigtet)

Hvor er den Mand, der skuer disse Træk,
 Og føler ei sit Døie fyldt med Graad?
 Enhver af Eder, danske Mænd, enhver
 Har tabt en Broder. Ak! og hvilken Broder!
 Ophøiet over Frygt og Had og Uvind
 Stod Lavard her, som Solen hist paa Himlen,
 Uroffelig, og ventlig blid mod alle.

(han tager den blodige Ranke, og træder atter op paa Stenen)
 O! seer! De Danskes Hædersdragt har ei
 Beskiermet Knud! Hver Draabe Kongeblood
 Paa denne Raabe kræver Hevn! Hevn! Blodhevn!
 For Magnus tænkte han at tale: men

Hans Blod alene taler høit mod Magnus.
 Der staaer han, bleg, forvildet, dømt! Han dræbte
 Den Helt, der freidig bød ham Danmarks Krone!
 Jeg spørger dig, Prinds Magnus, nægter du,
 At have dræbt Knud Lavard, Danmarks Hertug?

M a g n u s.

(som i sin Fortvivlelse har stirret paa Liiget)

Tilgiv din Broder, Knud! — Den Svagling taler,
 Som Klerkens Skolebænk! — Ha! jeg, jeg, jeg
 Skal domme! — Min er Hevnen. — Rædselsfuldt
 Skal Straffen ramme Morderen. — D! kan
 Din høie Aand forsones ved et Offer?
 Forkynder ei dit Smil Tilgivelse? —

(fatter sig)

J Danske, jeg har dræbt Knud Lavard! jeg!
 Vel har jeg ikke kjendt den Niddingskare,
 Der gav ham Banesaaret. Ligemeget!
 Min Brede var det dog, der dræbte Knud! —
 Erindrer! Eders Dom kan ikke sælde
 De Gothers Konge. Men paa Danmarks Stemme
 Skal Magnus agte! Vogter, dommer, straffer
 Den Nidding! Henriks Liv er Danmarks Skiendsel.

(vegende paa Henrik)

H e n r i k.

(han gaar)

(som den hele Tid igjennem har været i den gyseligste Angest,
 vil ogsaa gaar, og holdes tilbage efter Ubbes Vink).

Hvo vover her at tvinge mig?

U b b e.

Din Dommer,

Det danske Folk. (til Henrik) Fremfør din Klage,
Prinds!

Erik.

Ja, Danmarks Hædersmænd, han, Danmarks
Skjendsel,
Har leiet Stiemænd til at myrde Knud.

Henrik.

(med Forbørdelsens Træthed)

Forbørne Daare, du besylder mig,
En Kongesøn? og agter det kun lidet,
At styrte Kongens hele Huus i Skjendsel?
Er din Beskyldning da Beviis? Jeg nægter; —
Jeg har ei leiet Stiemænd, kender ingen
Af dem. (til Udzer) Til Eder, Erkebisp, hvis Råd
Det byder, at befjerme Dyd, til Eder
Henvender Henrik sig. I kan bevidne,
At jeg med Knud og Magnus end i Aftes
Har helligholdt Forsoningsfesten ved
Vor Moders Engeleie. Siger, kan
Den Riddingsdaad vel tænkes nu om mig?

Udzer.

Ja, mangen Udaad synes heelt utroelig
I Krøniken, som dog vor Tid vanærer.
Him Dommer veier Støvet mindste Daad,
Som Himlens store Kloder. Tael! Frygt ei!
Dhi Ulfeld seirer vist i Folkets Areds.

Henrik.

Mit Ord mod Eriks Ord! Jeg nægter Alt,
Fornærmet kræver jeg Beviis! Beviis!

II.

De forrige. Harald. Sivard.

Harald.

Her staaer Beviset! Skielv, fordomte Niding!

(Henrik farer sammen, bed at see Sivard, og staaer, som for-
senet)

I Danske, horer Henriks Leiesvend!

(Ubde vinker, og Sivard træder frem)

Sivard.

Jeg heder Sivard, er fra Bardevik.

Beskæmmet af Knud Lavard i mit Hjem

For hele Keiserhoffet, svoer jeg mig

Fuldstændig Hevn, og ham den visse Død. —

Min Prinds, dit Guld opveier ingen Mænd.

Vel blev jeg Een af dine Tolv: men blot

For her at hevne mig. I Aftes alt

Jeg vilde dræbe Knud: det lyktes ei,

Og jeg er fangen. Men den Stolte faldt!

Nu døer jeg gjerne. — Prinds, dit svage Nei

Formaaer her intet. Dael og døe, som Mænd!

Henrik.

Forvorne Træl, hvor meget har du faaet,

For her at vidne mod en Kongesøn?

Sivard.

(seer med Foragt paa Henrik, træder hen til Ubbe, og rækker ham et Skrift)

Her skuer Prindsens egen Haand og Segl!
Hans Aage har ei vidst, at gjemme Skriftet.

(træder tilbage)

Ubbe.

Det fælder dig, Prinds Henrik! — Giv dit Sværd!
(Ubbe vinker ad Oldingen, der gaaer til Henrik, og tager imod hans Sværd)

Oldingen.

Hvi var mit lange Liv bestemt, at naae
Den sorte Dag, da Kongehuset falder,
Og Danmark græder ved sin Yndlings Grav?

Udzer.

D! knæler ned i Støvet for den Høie!
Om Eders Liv end frelles, ak! da tænker,
At hist en evig, evig Dommer venter.
(Ubbe vinker: Henrik og Sivard føres bort af to forskellige
Slaver)

Ubbe.

I Kongens Navn! Retvise Dannemænd,
En dobbelt Daad skal dømmes. Magnus har
Tilstaaet, at have dræbt Knud Lavard. Men
Det var en leiet Hob, der fældte Knud.
Hvad kaldes Kongesønnens Daad? Jeg mener,
Et voldsomt Overfald paa helligt Sted. —
Nu prøver dette Skrift!

(Det gives rundt omkring i Kredsen)

Prinds Henrik lover

Sin Aage Gaard og Guld, hvis han ved List
 Og Leiesvende myrder Knud. Guldført
 Er Tidens største Rødingsdaad Forsoner
 Alherrens Brede ved retfærdig Straf!
 Hvad kaldes Henriks Daad? Jeg mener, Enigmord!

Tokko.

Til Hevn! Retfærdig Brede kræver Jil.
 Thi Blod for Blod! Jeg mener, begge døe!

Adzer.

Å! synder ei ved overilet Dom!
 Vel synes Magnus selv at have dømt.
 Men straffes Overfald med Døden? — Nei! —
 Erindrer, Gotharigets Konge staaer
 Og falder ene for sin egen Domstoel.
 Å! seer paa Danmarks gode Konge! Ved
 Sin Margarethas Grav han sørger! Alt
 Er Knud, hans Yndling, dræbt. Skal Dødens Arm
 Medbryde hele Kongehuset? Skal
 Fortvivlelse da knuse Kongen selv,
 For Kirken end har sikket Sjælens Skjebne?
 Retfærdig er vor Gud, men og sagtmodig.
 Thi mener jeg, at Magnus drager bort,
 Indtil de Danske kalde ham tilbage.

Oldingen.

Dit Ord er Wiisdom. Ja, Landflygtighed
 Er Magnus rette Straf. Saa kender Loven.

Harald.

(Løfter et blodigt Klæde op)

Med dette Klæde stræbte jeg at standse
Knuds kongelige Blod: jeg hviler ikke,
Før Magnus farver det med Morderblod.

Erik.

Dg troer I Danke da, at Magnus selv
Kan taale Stedet, som til Himlen raaber
Om Hevn? Er Straf, hvad han frivillig vælger?

Ubbe.

I Kongens Navn! I Thingmænd, stemmer nu!
Skal Magnus dømmes i Landsflygtighed;
Da løfter høire Haand mod Gud til Himlen!

(De fleste Jarler, Herfer, Adelsbønder og Klerker løfte Haanden
i Veiret)

Dg Folkets fleste Stemmer mene: Ja.
Thi dømmes Magnus i Landsflygtighed:
Dg Kongen bedes, at bekræfte Dommen —
Retvise Dannemænd, vel haver I
Beviis for Henriks Daad! men Loven byder,
At al hans Følge fanges, dømmes, straffes.
Thi spørger jeg, skal Henrik Skatelar (*)
Ei fængsles, indtil Kongen selv kan domme?

(*) Henrik Skatelar, Skadelaar, eller den Halte.

Udzer.

Det byder Guds og Lovens Ord.

Ubbe.

Saa stemmer!

(De fleste Jarler, Herfer, Adelsbønder og Klerker opløste
Haanden, medens Harald, Erik, Tokko, Ebbe og deres
Mænd nyttre Uvillie)

Ubbe. (til Herolden)

I Kongens Navn! gaar! stavn da begge Prindsfer!

(Herolden gaar)

12.

De forrige. Magnus. Henrik. Bagt.

Herold.

Harald.

Saa lidet ændses Danmarks store Tab?

Skal Eriks Slægt da savne Havn og Gjengjæld?

Saa, Retfærd døde med Knud Lavard.

Ubbe.

Lie!

Har Folket ikke dømt?

(Herolden kommer tilbage med Magnus, Henrik og Bagten.)

Magnus.

I danske Mænd,

Vi vente her.

U b b e.

Til Thingets Dom, I Danske! —

Med knuste Hjerter dommer Folket Eder,
I Prindser! — Pligten bød, og Smerten taug. —
Du, Magnus, dømmes i Landsflygtighed.
Du, Henrik, fængesles, indtil Kongen selv
Kan domme dig, med dig dit lumste Følge.
Din Udaad kalder hele Folket . . . Snigmord.
Thi siger selv, er Folkets Dom retfærdig?

M a g n u s.

Retfærdig!

H e n r i k.

Nei! jeg nægter Alt. Seg skal
Forsvare mig for Danmarks Konge, for
Min Faders ædle Broder. Dette Skrift,
Som fælder mig i Nogles svage Dine,
Har Aages Lumskhed eftergjort: han har
Tilløstet sig mit Segl. Thi hører mig,
Retvise Dannemænd! jeg kræver Frihed.
Tilskæder, hvad jeg kræver! villig drager
Jeg med min høie Frænde til hans Rige,
For der i Frihed at forsvare mig
For Danmarks Konge — Danske, hører mig!

M a g n u s.

Ja, hører ham, I Danske! Ja, han drage

Med mig til Landet hist, hvor Frihed hersker! —

(Slæber Henrik hen til Liiget og kaster Døkket tilfide)

Uhyre! See! — Hans Smil fordømmer dig! —

Du skjælver? Farer Helvedsgysen alt

Igjennem dine Lemmer? — Staae og hør!

Ja, du, kun du, de fule Anders Hovding,

Har opfyldt dette Bryst med Had og Avind.

Du, Skumler, kaldte Dyden Hyklarie,

Og sønderrevst vor Ungdoms Vennebaand.

Du, du har ranet mig den Udløses Hjerter,

Og Jordens Kreds en Mand, en Helt, en Helgen.

Min Arm alene slog den Høie: men,

Fordømte, din, kun din er Synden ene.

Ei vil jeg dese Syndens Straf og Skændsel

Med dig, Fordømte, dig! — Kun jeg kan dømme,

Kan værdig straffe dig. — Tilgiv, min Knud!

O! løft dit Ansyn høit i Veiret, Knud,

Og see, hvorledes Magnus hevner dig! —

Tilgiv, du, Himlens Gud! —

Ja, Danmarks Mænd,

Hvert Dieblif, han lever end paa Jorden,

Er Synd mod Nattens Drot, der kræver ham.

(Magnus trækker pludselig sin Daggert frem, og slæder den
Henrik i Bygget)

Saa døe!

(Alle ste til, men fornede de kunne forhindre Magnus, dræber
denne sig ved Siden af Knud Lavard)

Tilgiv din Ven! Omfavn mig, Anud! —

(Alle staae en Tidlang, som lønslagne. Skrækken og Smerten udtrykker sig paa mangfoldige Maader)

Abzer.

Retsfærdig strænge Gud, du straffer haardt!

Abbe.

Hvi staaer I her, som Gravens Marmorstytter?
Har Eders Arm i Slaget ikke tidt
Bestænkt den haarde Jord med Mandens Blod?
Hvi staaer I da som Gravens Marmorstytter?
Bedækker disse Liig, det fæle Syn!

Erik.

Uhørt var Henriks Daad, uhørt hans Straf.

Harald. (til Magnus)

Ja, Dig tilgiver jeg. Thi kongeligt
Har du, min Frænde, dømt og straffet dig.

Abzer.

I Danste, lærer her Forsonlighed!
Begræder disse Faldne, gyser, seer:
Saavidt kan Had og Avind fere Brødre!
Kan vel et Kongehuus, et Folk bestaae,
Hvor blodig Tvedragt uforsonlig raser? —
Retsfærdig Sorg nedbøier Eder. Dog
Igjennem Taarer smiler Haabet. Thi
Med Glæde vil vor Kirkes høie Fader

Erkjende Lavards Dyd: hans Navn vil nævnes
 Blandt Himlens Helgener, og Dødens Dag
 For evig tegnes i Fremtidens Bog. (*) —

(Erkebissen knæler ned imellem Ligene)

I Støvet knæler jeg for Himlens Herre,
 Og beder tavs. Paa Jorden glemmes ei
 En uhørt Daad, men hist forsones Alle.

Dækket falder langsomt.

(*) Endnu er den syvende Januar i vor Almanak be-
 tegnet med Navnet: Knud Hertug.

